

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

15. årgang nr. 3 / 2001

**Gave til DIS-medlemmer:
1801-folketællingen
vedlagt på en cd**

**Formandstanker
efter 100 dage
side 12**

„Den gamle mand“ i Janderup side 14

**Anton
Blaabjerg -
landkendt
genealog
fra Viborg
side 8**

Anetavler i plakatstørrelse side 28

Esbjerg Borgerdatabase side 4

Vælg årstal	1898	Vælg anden 1899 til 1904
Føirekstsagning		Ex: Jens Peter
Efternavn		Ex: Hansen
Fornavn		Ex: Frederik
Fødselsdato		Ex: 05-09-1824
Fødested		Ex: Fredericia
Gade/vej		Ex: Dørgsgade
Gade-/vejnr.		Ex: 10
Stilling		Ex: Arbejdsmand
Status i husstand		Ex: Mand
Tidligere bosættelse		Ex: Værdø
<input type="button" value="Søg"/> <input type="button" value="Nysøgning"/>		

**Ny DIS-pjece til
at hverve flere
nye medlemmer**

**Hvornår skal
slægtsforskere
være opmærk-
somme på
persondataloven
side 22**

Slægt & Data

Udgives af DIS-Danmark

Databehandling i Slægtsforskning
Mail: admin@dis-danmark.dk
www.dis-danmark.dk

Adresseændringer meddeles til:

Kasserer:
Werner Wittekind
Rudersdalsvej 114
2840 Holte
Tlf. 45 41 43 15
Mail: Werner.wittekind@post2.tele.dk

Redaktør:

Hanne Marie Rud
Thøger Larsens Allé 48
2750 Ballerup
Tlf. 44 66 17 04
Mail: Hanne@Rud.net

Trykkeri: Grafisk Data Center
Trykplag: 3.200 eksemplarer
Redigering: Katrine Rud

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning. Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til at redigere i tilsendte artikler. Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Bladet udkommer 4 gange årligt.

Næste deadline: Udkommer:

1.november 2001 December 2001
1.februar 2002 Marts 2002
1.maj 2002 Juni 2002
1.august 2002 September 2002
Bladet sendes gratis til medlemmer af DIS-Danmark.

Medlemskontingent i 2001: 125 kr.
Løssalg pris: 35,00 kr. pr. nr.
Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

INDHOLD 3/2001

- 3 Kalenderen
- 4 Esbjerg borgerdatabase
- 6 Svenske slægtsforskerdage i Borås
- 8 Anton Blaaberg - en landskendt genealog fra Viborg
- 12 Formandstanker efter 100 dage
- 14 „Den gamle mand“ i Janderup
- 16 Folketællingen 1801 - så er den her
- 17 Invitation + vedlagt cd med 1801-folketællingen
- 18 Anmeldelse af Odense Kirkebøger 1814-91 på cd
- 21 Læsekredsen
- 22 Datatilsynet: Slægtsforskere og persondataloven
- 24 Family Tree Maker
- 26 Tips & Ideer
- 27 Brugermøder ved landsarkivet for Nørrejylland
- 28 Producerer anetavler i plakattøttelse
- 30 www.arkivtips.dk + Arkivlovens 30/80 års regel
- 31 Brothers Keeper + Slægtsforskerdagen gentages
- 32 Arkivernes dag 10.november 2001

DIS-Danmarks bestyrelse og suppleanter

Erik Kann (formand og redaktion) Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum.
Tlf. 45 85 18 02 Mail: dekmobilixnet.dk

Svend-Erik Christensen (næstformand) Hvedbjergvej 24, 8220 Brabrand.
Tlf. 86 25 22 52 Mail: sec@ofir.dk

Arne Julin (ekspedition) Hovedgaden 75, 4050 Skibby.
Tlf. 47 52 80 48 Mail: ccc28775@vip.cybercity.dk

Werner Wittekind (kasserer) Rudersdalsvej 114, 2840 Holte.
Tlf. 45 41 43 15 Mail: werner.wittekind@post2.tele.dk

Hanne Marie Rud (redaktør) Thøger Larsens Allé 48, 2750 Ballerup.
Tlf. 44 66 17 04 Mail: Hanne@Rud.net

Ruben Højmark Jensen (sekretær) Lucernevej 17, 4180 Sorø.
Tlf. 57 83 28 94 Mail: rubenhj@get2net.dk

Ole Degn, Mellemhøjen 11, 8800 Viborg.
Tlf. 86 67 47 02 Mail: degnio@post3.tele.dk

Lars Jørgen Helbo, Borgergade 44, 8450 Hammel.
Tlf. 86 96 51 33 Mail: lars@helbo.com

Boris Reimann, H.J. Poulsens Allé 118, 5250 Odense SV.
Tlf. 66 17 28 40 Mail: boris@dsa-net.dk

Georg Agerby, suppleant (nordisk repr.) Gildhøj 86, 2605 Brøndby.
Tlf. 43 96 53 37 Mail: agerby@vip.cybercity.dk

Ole H. Jensen, suppleant (HFH repr.) Kløvermarken 3, 6430 Nordborg.
Tlf. 74 45 02 35 Mail: ohj@adr.dk

Gave til DIS' medlemmer

Midt i dette nummer af Slægt & Data ligger en cd med 1801-folketællingen.
Rigtig god fornøjelse.

Holte

DROP IN: Søllerød Sognegård, Søllerødvej 13, 2840 Holte

Lørdag 24. november 2001 kl. 13.00 - 17.00

Her er det altid foredrag og hygge, det drejer sig om. Følgende emner er på beddingen: Straffesager, tiden før folketællinger, godsarkivernes indhold og vores juleafslutning.

Ingen tilmeldingspligt - men pga. indkøb er det praktisk at vide, hvor mange der kommer.
Werner Wittekind, tlf. 45 41 43 15 eller mail: werner.wittekind@post2.tele.dk

Mailing-liste

For altid at være på forkant har jeg lavet en mailing-liste, så jeg kan sende nyhederne om møder mm. ud til jer. I kan også se nyhederne på hjemmesiden: www.dis-danmark.dk ved kalenderen.
Tilmeld dig mailing-listen til: werner.wittekind@post2.tele.dk

Jylland

Slægtsforskningsprogrammerne Family Tree Maker og Brothers Keeper

Lørdag d. 17. november 2001, kl. 10-16 i Åby ved Århus

Begge programmer er for nylig kommet i nye versioner, og begge er nu oversat til dansk. Ole Bielefeldt vil demonstrere og fortælle om Family Tree Maker, som er det mest brugte program i USA.

Chris Gade Sørensen vil vise os Brothers Keeper, som tilsvarende skulle være det mest brugte i Danmark.

Vi slutter af med "ordet er frit". Har du problemer i slægtsforskningen, så kan de fremlægges her. Det kan eventuelt være gotiske tekster, du ikke kan læse.

Tilmelding til mødet til:

Knud Aagaard. Tlf. 86 95 15 86. Mail: kaagaard@post3.tele.dk eller
Svend-Erik Christiansen. Tlf. 86 252 252. Mail: sec@ofir.dk

Esbjerg Borgerdatabase

På Esbjerg Byhistoriske Arkiv har vi mange ekspeditioner i de voluminøse skattemandtalslister, som blev udarbejdet af skattemyndighederne i Esbjerg fra 1899 og frem til 1930'erne.

Tilbage i 1899 ønskede skattemyndighederne at få et overblik over, hvilke borgere der boede i det daværende Esbjerg og udarbejdede derfor hvert år skattemandtalslister med oplysninger om alle borgere i Esbjerg – unge som gamle.

Protokollerne er et enestående arkivmateriale, som kan give slægtsforskere og lokalhistorikere utrolig mange interessante oplysninger om borgerne i Esbjerg tilbage i tiden. Oplysningerne ligner folketællingernes, blot findes de for hvert år. Ja, et par enkelte år blev skattemandtalslisterne udarbejdet først og sidst på året.

Blev temmelig slidte

Problemet med skattemandtalslisterne er dog, at de efterhånden er blevet temmelig slidte. Nogle af dem kan ikke engang anvendes til læsesalsbrug mere.

Herudover findes der kun registre til få af protokollerne, hvilket kan gøre det vanskeligt at finde bestemte personer. Gifte kvinder og børn figurere slet ikke i registrene.

Endelig krævede ekspeditioner i skattemandtalslisterne en del tid hos vores læsesalspersonale. Af disse grunde besluttede vi i slutningen af 1999 at etablere Esbjerg Borgerdatabase.

Etablering af databasen

Esbjerg Borgerdatabase er bygget såre simpelt op, eftersom alle dataene ligger i en Access 2000 database.

At det er muligt at søge i basen fra nettet skyldes, at vi har anvendt ASP-scripts (Active Server Pages-koder). Disse scripts sørger for alle de dynamiske faciliteter såsom selve søgefunktionen, bladring mellem sider osv.

Fordelen ved netop at bruge denne teknologi er, at søgeforespørgslerne bliver udført af webserveren og ikke af brugerens browser. Med andre ord: Webserveren udfører søgearbejdet, mens brugerens PC blot får tilsendt resultatet.

Denne fordeling af arbejdsopgaverne betyder, at søgningerne i Esbjerg Borgerdatabase foregår hurtigt i forhold til de store datamængder, der gennemses.

Indtaster 5 års intervaller

I øjeblikket er to af arkivets medarbejdere beskæftiget med at indtaste oplysninger i databasen. Begge har dog også andre opgaver på arkivet, så de er ikke fuldtidsindtastere.

Vi besluttede meget hurtigt i forløbet ikke at ville indtaste hver eneste årgang af skattemandtalslisterne, men derimod at indtaste årgangene med fem års intervaller, startende fra 1899. Denne strategi betød, at vi forholdsvis hurtigt kunne få indtastet nok data til, at man kunne begynde at se en udvikling i befolkningssammensætningen i Esbjerg.

1899 og 1904 på nettet

Her ved udgangen af august 2001 har vi indtil videre indtastet hele 1899-årgangen – i alt 12.841 borgere samt omkring 11.000 fra årgangene 1904 og 1909.

Vi har dog indtil videre kun valgt at offentliggøre borgere fra listerne fra 1899 og 1904 på nettet, indtil der er indtastet flere borgere fra 1909. I løbet af efteråret forventer vi at offentliggøre dele af skattemandtalslisterne fra 1909.

En af årsagerne til at indtastningsarbejdet tager tid er, at der er 21 ind-

Nicolai Dupont Heidemann

IT-koordinator
Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Torvegade 47
6701 Esbjerg
Tlf. 75 18 18 55

tastningsfelter, der skal udfyldes ved indtastning af hver borger. Det betyder, at der til dags dato er indtastet et sted mellem 400.000 og 500.000 personoplysninger.

En enkelt søgefunktion

Søgefunktionen er bygget meget enkelt op. Søgningen har 11 felter (se figur 1). Det giver gode muligheder for både at søge bredt og snævert i basen.

Vil man søge bredt, er det en god idé at anvende frittekstsøgefeltet. Her søger man i alle dataene i hele Borgerdatabasen på en gang.

Ønsker man derimod at præcisere sine søgninger, kan man udfylde et eller flere felter i samme søgning. Hvis man indtaster søgeord i flere felter, skal man være opmærksom på, at basen foretager en fællesmængde-søgning. Det vil sige, at der kun findes borgere frem, som opfylder alle de indtastede kriterier på en gang.

Eksempel på søgning

Hvis man fx søger i årgang 1899 efter en Peter Hansen, der skulle være født i Varde (se figur 2), finder basen kun de borgere, som opfylder alle disse kriterier.

Denne søgning resulterer i tre borgere (se figur 3). Læg mærke til at basen foretager en frittekstsøgning i hvert felt. I søgeresultatet ser vi fx, at en Peter Nicolaj er fundet frem, selv-

Vælg årstal	1899	Vælg enten 1899 el. 1904
Fritekstsøgning	<input type="text"/>	Fx Jens Peter
Efternavn	<input type="text"/>	Fx Hansen
Fornavne	<input type="text"/>	Fx Frederik
Fødselsdato	<input type="text"/>	Fx 08-09-1824
Fødested	<input type="text"/>	Fx Fredericia
Gade/vej	<input type="text"/>	Fx Borgengade
Gade-/vejnr.	<input type="text"/>	Fx 10
Stilling	<input type="text"/>	Fx Arbejdsmand
Status i husstand	<input type="text"/>	Fx Mand
Tidligere bosættelse	<input type="text"/>	Fx Varde
<input type="button" value="Søg"/> <input type="button" value="Ny søgning"/>		

Figur 1. En søgeside med 11 felter, der giver mulighed for at søge bredt eller snævert.

Vælg årstal	1899	Vælg enten 1899 el. 1904
Fritekstsøgning	<input type="text"/>	Fx Jens Peter
Efternavn	Hansen	Fx Hansen
Fornavne	Peter	Fx Frederik
Fødselsdato	<input type="text"/>	Fx 08-09-1824
Fødested	Varde	Fx Fredericia
Gade/vej	<input type="text"/>	Fx Borgengade
Gade-/vejnr.	<input type="text"/>	Fx 10
Stilling	<input type="text"/>	Fx Arbejdsmand
Status i husstand	<input type="text"/>	Fx Mand
Tidligere bosættelse	<input type="text"/>	Fx Varde
<input type="button" value="Søg"/> <input type="button" value="Ny søgning"/>		

Figur 2. Udfyldes flere felter finder basen kun de personer, som opfylder alle disse kriterier.

Figur 3. Søgningen resulterede i 3 borgere.

Borgere optaget i skattemandtalslisterne i 1899
Din søgning resulterede i 3 borgere
Efternavn: Hansen
Fornavn: Peter
Fødselsdato: 29-10-1889
Fødested: Varde
Gade/vej: Kongensgade
Gade-/vejnummer: 21
Stilling:
Status i husstand: Søn
Tidligere bosættelse:
Efternavn: Hansen
Fornavn: Peter Nicolaj
Fødselsdato: 01-02-1895
Fødested: Varde
Gade/vej: Nørregade
Gade-/vejnummer: 56
Stilling:
Status i husstand: Søn
Tidligere bosættelse:
Efternavn: Hansen Hamburg Andersen
Fornavn: Peter
Fødselsdato: 28-02-1861
Fødested: Varde
Gade/vej: Strandbygades forlængelse
Gade-/vejnummer:
Stilling: Købmand
Status i husstand: Mand
Tidligere bosættelse:

om vi kun søgte på fornavnet Peter. Som det kan ses på søgeresultatet, får vi fx også at vide, at Peter Nikolaj Hansen i 1899 boede i Nørregade 56 og var født den 1. februar 1895. Han var således et hjemmeboende barn, hvorfor han har status som søn i husstanden.

Udover de personoplysninger, der er vist i dette eksempel, kunne vi også have fået oplysninger om personens stilling samt tidligere bosættelse. Om disse oplysninger findes i basen afhænger selvfølgelig af, om oplysningerne findes i skattemandtalslisterne, hvad de ikke gør i dette tilfælde.

Om tolkningen

Er man i tvivl om, hvordan man søger i Borgerdatabasen, hvordan vi har tolket oplysningerne i skattemandtalslisterne eller basens fremtid, kan man finde artikler om det på netop denne side (se figur 4 - på næste side).

Vi har i vid udstrækning forsøgt at indtaste oplysningerne om borgerne, som de står skrevet i skattemandtalslisterne, selvom der kan optræde fejl i disse.

Det skyldes, at det efter vores opfattelse er op til brugere af basen selv at fortolke kilden. Hvis vi som arkiv begyndte at rette årstal, stavfejl eller andre oplysninger om borgerne, som fx ikke stemte overens med kirkebogs-

Artiklen fortsætter på næste side

oplysninger, ville vi forringe kilden betydeligt.

Nu da oplysningerne er de samme, som i de originale skattemandtalslister, kan netop nogle af uregelmæssighederne i persondataene lede interessererede nye veje. Herudover fortæller manglen på stringens i optagelsen af borgere i protokollerne netop noget om tiden, hvor oplysningerne blev optaget. Det har bl.a. givet anledning til en række sjove episoder. Vi har fx fundet, at en dame var opført med et mandenavn!

Planer for fremtiden

Som tidligere nævnt er det vores store ønske snart at få persondata fra 1909-årgangen gjort søgbar på nettet. Vi oplever nemlig stor efterspørgsel efter oplysninger om personer, der har bosat sig i årene efter 1904.

Foruden selve indtastningen af borgerdata integreres Borgerdatabasen inden længe med vores bygningsdatabase, som også er under konstruktion.

Denne database indeholder udførlige oplysninger om bygningerne i en del af Esbjerg midtby, hvilke perso-

Hjælp til søgning	Hjælp til søgning
Søg i Basen	Søgning via en oplysning
Rullebeskrivelse	1. Vælg hvilket årgang du vil søge i. Som standard er årgangen 1899 valgt, eftersom det er det eneste år vi indtil videre har indtastet alle borgere fra.
Fremtid	2. Indtast et søgeord i et af de tomme felter i søgefeltet, og du søger udelukkende efter oplysninger indenfor den valgte kategori. Hvis du indtaster et ord i søgefeltet Fritekst, søger du derimod i alle kategorier, dvs. både på efternavn, fornavn, fødested m.v. - altså hele basen.
	3. Er du i tvivl om et ords stavemåde, indtast da en begrænset del af dit søgeord.
	Basen anvender det man kalder venstre- og højre-trunkering. Det vil sige, at den medtager alle poster, hvor det indtastede ord indgår alene eller i en sammenhæng. Hvis du fx søger med ordet hansen i feltet Efternavn, finder basen alle de poster, hvor dette ord indgår. Det betyder fx, at alle borgere der hed Hansen mfl. findes frem.

ner som har opført og tegnet de pågældende bygninger, samt hvem der har ejet dem gennem tiden. Alle oplysningerne er hentet fra Esbjerg Kommunes byggesager. Herudover er vi ved at knytte fotos til bygningsdatabasen - gamle som ny-optagelser, så man foruden oplysninger om bygningerne kan se fotos af dem fra forskellige perioder.

Det er så idéen, at Borgerdatabasen og Bygningsdatabasen integreres, så man foruden at kunne finde oplysninger om de personer, der boede i Esbjerg for 100 år siden, også kan få

oplysninger om de huse, de boede i, samt få gamle eller nye fotos af disse huse at se.

I hastig udvikling

Esbjerg Borgerdatabase er altså inde i en hastig udvikling. Basen vokser hver dag, men bliver samtidig en del af Esbjerg Byhistoriske Arkivs samlede internetudbud til slægtsforskere og lokalhistorikere.

Esbjerg Borgerdatabase findes på adressen:

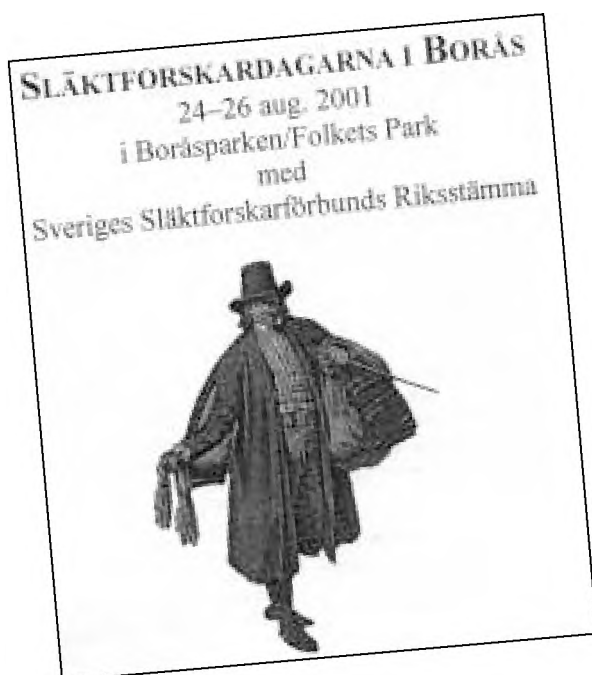
www.esbjergbyhistoriskearkiv.dk/borgerdatabasen.htm

Georg Agerby

Gildhøj 86
2605 Brøndby
Tlf. 43 96 53 37
agerby@vip.cybercity.dk

Svenske slægtsforskerdage

Som én af 55 foreninger, der udstillede på de svenske „Släktforskar dagar“ i Borås i dagene 24.-26. august, var DIS-Danmark repræsenteret med en beskeden stand.

Lige til højre for Dannebrog ses Birgit Flemming Larsen fra Samfundet. Til højre for hende Elsebeth Ib, der er formand for S sammenslutningen. Georg Agerby sidder ved computeren.

Det var lykkedes at gøre standen til en fælles stand for Samfundet for dansk Genealogi og Personhistorie, Fællesforeningen af danske slægtsforskerforeninger og DIS-Danmark.

Fra Samfundet deltog Birgit Flemming Larsen, fra Fællesforeningen Elsebeth Ib og fra DIS-Danmark Georg Agerby.

Alle 3 organisationer havde fået invitation af det svenske Släktforskarförbund til at deltage i deres Riksstämman, altså deres generalforsamling. Man har åbenbart ikke så mange generaler i Sverige, at man kender begrebet en generalforsamling!

På udstillingen havde Elsebeth Ib fremlagt alle de fremragende publikationer, som Anton Blaabjerg har haft ansvar for, og Birgit Flemming Larsen havde medbragt udgivelser fra Samfundet.

Stor interesse

Selv havde jeg opstillet min computer med min database, og interessen for at finde slægtinge i basen var ret stor.

Der var én, som var særlig heldig at kunne gå hjem med en diskette med en GEDCOM-fil med 1.665 navne på aner og slægtinge. Flere kunne tilføje nye navne til deres slægtstavler.

Desværre troede de fleste, at der kun var tale om danske navne i basen, så det afholdt en del fra at forsøge sig. Det gør vi bedre næste gang!

Udvandringer via København

Mange kom og søgte råd om, hvordan de skal søge slægt i Danmark.

Birgit Flemming Larsen kunne fortælle mange om udvandringen via København. Mange svenskere, der udvandrede, gjorde det over København (og mange blev hængende der, og kom aldrig længere).

Mange spurgte efter en dansk DISBYTT, så jeg var glad for at kunne fortælle, at den nu var under oprettelse, og at de forhåbentlig snart vil kunne begynde at søge deri.

Et par stykker var så interesseret i danske forhold, at vi kan forvente anmodninger om optagelse som medlemmer fra dem.

Skabte gode kontakter

Det store udbytte for os, der deltog, var de gode kontakter, vi har skabt til nordmænd og svenskere, og som vil kunne afspejle sig i vort fremtidige samarbejde.

Kun få danskere kan skrive deres anetavle, uden at grene kommer fra Sverige, Norge eller Tyskland eller breder sig dertil, så jo mere vi kan samarbejde med disse lande, desto lettere vil det blive i fremtiden.

Allerede i dag findes der f.eks. mange cd'er med registre i de forskellige lande, som vi vil have glæde af at benytte. Men forudsætningen er naturligvis, at vi ved, at de findes.

Der er heller ingen tvivl om, at når DIS-Danmark udsender 1801-tællingen, så vil den blive efterspurgt i de andre nordiske lande.

Som et eksempel på disse CD'er har jeg hjembragt „Svenska Ortsnamn“ der er udgivet af Sveriges Släktforskarförbund.

Har du problemer med svenske stednavne, så send en mail til mig, og jeg skal forsøge at hjælpe dig.

Anton Blaabjerg en landskendt genealog fra Viborg

Interviewet af
Kathrine Tobiasen

„En slægtsforsker, ja, det er en slægtsforsker. En genealog er en slægtsforsker, der tjener penge på det - en professionel - man kan måske også sige en prostitueret slægtsforsker..“

Udsagnet er Anton Blaabjergs private definition af begrebet genealog, og det fremsættes i køkkenet hjemme i residensen i Viborg, hvor kaffen må hentes oppe fra første sal, fordi kaffemaskinen midlertidigt er udlånt til arkivgæsterne, der pt. har lejet sig ind i det dertil indrettede værelse, og hvor datteren ind imellem dukker op for at få hjælp til at rette på tøjet eller finde en bortløben taske.

På vej til køkkenet er vi hurtigt passeret forbi „rodet“, der helst skal forbigås i tavshed; „rodet“ er husherrens konsekvente betegnelse for sit kontor, hvor bøger og papirer slås om pladsen. En rigtig forskerhule, ville en anden en måske tænke.

Nåh, det var genealogen og genealogien, det her skulle dreje sig om, ikke alle mulige uvedkommende udenomsværker! Og hvis der er nogen, der skulle have ret til at udtale sig om den sag, må det være Anton - som en af de meget få genealoger her i landet, måske den eneste, der beskæftiger sig fuldtids med faget og lever af det.

Genealog er altså ikke det mest al-

mindelige erhverv at vælge, og i uddannelsesbiblen „Hvad kan jeg blive“, søger man forgæves efter det.

Lever af at være genealog

Hvordan bærer man sig så ad med at blive genealog?

Jeg var 16 år og gik i realskolen, da jeg første gang var på arkivet i Viborg i 1965. Jeg stammer fra Mors, og det gør det meste af min slægt også.

Vi havde en slægtsbog over min far-mor og en del materiale om min mor-mor, men især farfars slægt manglede totalt, og min farfar kunne intet huske. Det gik jeg så i gang med at gøre noget ved, og jeg brugte nogle sommerferier på det.

1970 tog jeg studentereksamen og læste derefter historie ved Århus Universitet i to år, men det gik jo hverken som jeg eller universitetet syntes, det burde gå. Så jeg sprang fra og flyttede til Viborg, hvor jeg etablerede mig som slægtsforsker.

Du kom der med dine sommerferieerfaringer og to års historiestudier og stillede op som slægtsforsker?

Ja! Og siden november 1972 har jeg levet af at være genealog.

Anton arbejder nu bl.a. freelance for slægtsforskerbureauerne, men tillige for private slægtsforskere, der er kørt fast i deres arbejde.

Slægtsbogsbevægelsen

Slægtsbogsbevægelsen startede efter krigen med forlaget Dansk Slægtsforskning i Fredericia, som det første, men siden kom der mange nye til, som ved knopskydning.

Antallet af forlag er ebbet ud, og i dag er der stort set kun Nordisk Slægtsforskning i Skals tilbage. En udvikling, der er gjort nøjere rede for i „1760 slægtsbøger udgivet af kommercielle slægtsforskningsbureauer i Danmark efter 2. Verdenskrig“, udgivet af Slægtens forlag sidste år.

En del kølig beregning

En slægtsbog bliver til ved, at en person henvender sig til bureauet og forhører sig om mulighederne for at få lavet et værk.

Den første opgave er så at finde et

anepar omkring 1825, der har ca. 500 efterkommere. Der er en del kølig beregning i det her, det er jo også en forretning, og det nytter ikke noget at tage udgangspunkt i et par, der kun får to børn, hvoraf det ene dør barnløst. Som tommelfingerregel kan man regne med, at hver fjerde efterkommer vil købe en slægtsbog, og man skal gerne et godt stykke over 100 eksemplarer, for at det kan løbe rundt.

Antons opgave er at finde frem til dette egnede anepar og deres børneflokk, og hvis der, efter forespørgsel blandt efterkommerne, viser sig interesse for projektet, sættes det i gang.

Finder nulevende efterkommer

Arbejdet med at opstøve alle de nulevende 500 efterkommere er ikke genealogens (der kun sørger for oplysningerne frem til omkring 1930).

Det hverv er overladt til rejsesekretæren, der finder ud af, hvordan efterkommerne har spredt sig, og derefter rejser rundt og samler data, billeder og levnedbeskrivelser.

For bare en snes år siden kunne man støde på ældre familiemedlemmer, der havde styr på det hele og kunne åbne op for flere generationer efterkommere. Det er sjældent i dag, på grund af den større mobilitet kan det være vanskeligt at opspore folk. Folkeregistret og CPR. er ikke til den store hjælp, da man kun kan trække på det efter præcise oplysninger fra kirkebogen, f.eks. en fødsel 1930, og kun oplysninger om denne ene person, ikke dennes evt. børn.

Forslægten tager ca. en måned

Anton fortæller, at hans arbejde er forslægten: Aneparret og deres forældre og så videre bagud.

Der bruges ca. en måned på sådan en forslægt, og som regel er det fuldt ud tilstrækkeligt. Når man tager udgangspunkt i 1825, kan man nok i et par linjer komme tilbage til 1600-tallet. Der vil være omkring 20 anepar, dvs. der er afsat en dag pr. par.

De ældste er der dog ikke så meget at finde på, de kræver altså ikke så lang tid. Men det første anepar, det fra 1825, er typisk startet med at være

fæstere og har så siden selv købt gården. Her skal man have fat i både fæstebrev, skøde, brandtaksation og aftægtskontrakt. Hvis man er heldig er konen - eller den første kone - død i barselsseng, så der er udfærdiget et skifte. Lever begge ægtefællerne til aftægtsalderen, er der derimod ikke noget at hente.

Et godt råd, hvis man har fundet et pænt stort skifte, er i øvrigt at huske at kigge efter bilag til skifteprotokolten. Her kan være virkeligt spændende ting at finde, såsom det originale skøde med laksegl og det hele og forskellige efterladte papirer. Ved dette anepar er én dag ikke tilstrækkelig.

Problemet er at udvælge

Hvad så hvis der er så meget spændende stof, at det ikke kan findes frem inden for en måned?

Hvis det viser sig, at der er degne eller præster i slægten, eller der måske er linjer tilbage til købstaden, hvor nogen har været borgmestre eller rådmænd, ja, så kan det godt slå bunden ud af økonomien. Måske må man søge om en ekstrabevilling...

Der er et problem med at *udvælge*. Slægtsforskere er så glade for deres dokumenter, at de skriver det hele af og vil have det med alt sammen. Men det er jo ikke interessant at læse.

Fæstebreve er stort set ens, og skifter er den samme opremsning af bohave. Man bør medtage et enkelt skifte i fuld udstrækning, så læserne bliver gjort begribeligt, hvordan standarden var på egnen. Derefter må man lære at pille det særlige ud af de øvrige - er der noget ekstraordinært? eller er der væsentlige mangler i et skifte?

Enhver slægtsforskers mareridt er at kassere, udelade, men man må lære at nøjes med at medtage større eller mindre passager. Og man må tænke på, hvordan man gengiver.

Man skal huske på, at dokumentet er skrevet af en tilfældig skriver, der nok ikke har haft retskrivningsordbogen inden for rækkevidde, og man bør i sin gengivelse stave det, så det er forståeligt for læseren. Vedkommende skal ikke sidde og være i tvivl om, hvad der menes med det her. Hvis

man vil afskrive, må man i hvert fald først hjælpe skriveren med at sætte en masse kommaer og punktummer og stave nogenlunde.

Hvis man derimod vælger at vise en affotografering af dokumentet, bør man gengive det bogstavret.

Hæderlighed i faget

Hvordan med hæderligheden inden for faget?

Man hører jo om bedrageri, men jeg mener, selve slægtsforskningen i almindelighed er hæderlig. Bedrageriet har som regel været noget med økonomi, ikke snyd med selve forskningen.

Men hvis man i første omgang har fundet en spændende ane i forslægten, som måske oven i købet har været brugt i salgsarbejdet, kan det nok være svært at komme bagefter og forklare, at den rette sammenhæng altså desværre viste sig at være en anden.

Anton har arbejdet en del med lange anetavler, men har kun et grin til overs for anelinjer tilbage til faraonerne: Det er flot, hvis man kommer tilbage til de danske middelalderkonger og herfra måske videre til mellemeuropæiske fyrster. Valdemar Sejr nedstammer f.eks. på 5-6 forskellige måder fra Borivoj af Bøhmen, der døde sidst i 800-tallet, og hvis dronnings kranium endnu er bevaret, jeg så hendes gravmæle i Prag i sommer.

Linjerne tilbage til middelalderen er beskrevet i hæftet „Nutiden og Valdemar Sejr“. Det er muligt at nå tilbage til folkevandringstiden, men derfra har jeg ikke fundet hul igennem noget sted.

Der er sket så store omvæltninger i Europa i den periode, at der ikke er bevaret forbindelser bagud.

Kun mandlige efterkommere

Med hensyn til anetavler så er de i den traditionelle opstilling med Antons ord „fuldstændig håbløse“; man bladrer fortvivlet frem og tilbage for at holde styr på arvefølgen, og i de højere luftlag har man brug for en lommeregner, hvis man ikke har holdt sine hovedregnefærdigheder i god form.

Fortsættes næste side

I hæftet „Er du i familie med bryggerne?“ (Slægten, 1997) har han brugt en alternativ opstilling, aneliner, hvor en linje følges bagud og gøres færdig, før der tages fat på den næste.

I øvrigt pointerer han, at en slægt pr. definition kun er de mandlige efterkommere. Derfor uddør den glücksburgske slægt med Margrethe II, hvorefter en fransk adelslægt bestiger den danske trone!

Plejer foreningslivet

Ved siden af det professionelle har Anton også plejet foreningslivet i „Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn“, i en periode som formand, nu på den mere komfortable næstformandspost.

Han har lagt stort engagement i SSF, „Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger“ og ikke mindst S sammenslutningens tidsskrift „Slægten“, som han var med til at starte i 1990. Siden har han og Birgit Øskov stået for redaktion og ekspedition, men har undervejs slidt et par kasserer op.

Ideen opstod i Viborg-foreningen, hvor man lavede halvårsprogrammer og måtte bruge en del penge på at få dem trykt. Andre foreninger måtte være i samme situation, så hvad med at slå det hele sammen? Det ville også give S sammenslutningen et forum, som kunne afløse de nyhedsbreve og boglister, som udsendtes med mellemrum.

Primitiv bladproduktion

Første nummer var utrolig primitivt lavet på en gammeldags prikprinter, som lavede et grusomt spektakel og var en syndig tid om at spy et ark ud. Der gik hele tiden koks i det, så man måtte starte forfra. Jeg fandt ud af, at det gik bedst, hvis man satte den op til at printe fire sider ad gangen. Det foregik gerne en sen nat, og man kunne mageligt nå at blunde, inden de fire næste sider skulle sættes i gang.

Bladet laves stadig på samme måde, det bliver printet ud (på nyere printermodel!) og sendt til bogtrykker. Stilen og indholdet er også stort set det samme, efter princippet: Jo flere bogstaver, der kan presses ind pr. side,

jo bedre. Det gælder også de hæfter, som er kommet som særnumre eller temahæfter, om emner som lægdsruller, skifter, udformning af slægts-historie mm.

Skulle nogen være i tvivl om behovet for disse udgivelser, så læg bare mærke til, hvordan folk flokkes som hvepse om et syltetøjsglas, når Anton lægger produktionen frem ved slægtsforskerarrangementer!

List dystre fremtidsudsigter

Ingen snak med Slægt & Data uden at vi kommer ind på slægtsforskningens muligheder i vor fagre nye edb- og medietider. Derom har Anton lidt dystre fremtidsudsigter:

Når folk engang ud i fremtiden, hvor *alt* er indtastet, går i gang med at søge deres aner, så kommer de lynhurtigt tilbage til 1787, men lille fru Petersen har intet lært og kommer sikkert aldrig længere tilbage. Børn i dag kan ikke engang læse skråskrift; det skal de først lære, og derefter kommer så den gotiske skrift.

Heller ikke mange faghistorikeres evne til at læse gotisk har jeg den store fidus til. En sådan, der anmeldte Erik Brejls skifteekstrakter, tillod sig at stille spørgsmålstegn ved, om han virkelig kunne have læst alt det! Og man har på fornemmelsen, at forskningsprojekter i 1600-tallet bliver startet med skelen til, om der nu findes „oversatte“ tingbøger i området.

Som det er nu, kan man bruge al arbejdet med 1800-tallets kirkebøger og folketællinger til at indlære fornuftige arbejdsstrukturer. Det går fru Petersen glip af, for hun har ikke lært at læse, og det bliver en stor opgave at få lært folk at tænke sig om.

Flere fejl

Slægtsforskere har ord for at være datojægere, man søger i dokumenter. Edb-forskning derimod bliver nemt noget med navne. Man får 1.000 navne fra en anden og føjer dem til sin egen samling, måske uden at få mærket af, hvor de navne kommer fra.

I gamle dage var det dyrt at få trykt ting, slægtsbøger var kun for de højere klasser. Med offset blev det billi-

Uret bag ved Anton Blaabjerg har tilhørt hans oldefar, ham der stod model til „Adamsen“ i Sandemoses „En flygtning krydser sit spor“.

gere, selv om man helst skulle op i oplag på 500 eksemplarer, før det battede (Nordisk Slægtsforsknings udgivelser ligger på 75-200 eks.).

Med edb kan man selv printe ud til meget små penge, og med internet er det gratis. Men jo nemmere, det bliver at finde og viderebringe slægts-historiske facts, jo flere fejl! Jeg vil ikke undvære de moderne hjælpemidler, men ser nogle store problemer i dem.

Kun tekstbehandlingsprogram

Professionelt bruger Anton tekstbehandlingsprogram, men ikke noget slægtsprogram og forklarer:

Ved en mindre efterkommertavle med 2-300 personer, som man kan holde styr på i hovedet, er det alt for omstændeligt at lægge det ind i et program, og til en forslægt med en masse dokumenter er et slægtsprogram slet ikke egnet.

Hans private slægtsforskning er startet længe før edb'en, så den ligger i et system af nummererede plastlommer, en til hvert anepar, som man nemt kan stikke en ny seddel ned i.

Om etik for genealoger

Etik i slægtsforskningen er et varmt emne, som lige nu anskues og diskuteres fra alle tænkelige vinkler?

For en professionel genealog er etik et spørgsmål om, hvad man kan tage med i en slægtsbog, og hvad man bør udelade. En slægtsbog må ikke fornærme nogen, den skal takkes kunderne, men man skal selvfølgelig holde sig til sandheden! - kan dog måske til nød udelade noget.

Anton har et par historier til illustration af problematikken: Vi skulle lave en slægtsbog, der bl.a. omfattede en tømrermester fra min fødeø. Jeg tjekkede kirkebogsindførslerne på hans forældre. Her fremgik det, at moderen var født uden for ægteskab, og som barnefader var udlagt „den blinde Peder Jensen på Nørup fattiggård“.

Jeg skrev det ned og gengav det i bogen, men snart havde jeg tømrermesteren i røret. Han forlangte på det bestemteste, at alle oplysninger om hans mors herkomst skulle fjernes fra de eksemplarer af bogen, som han og

hans døtre skulle have, også selv om kendsgerningerne ville kunne læses i alle de øvrige eksemplarer.

En kvindelig granvoksen jurist, der kunne slås op i juridisk stat, hvor man i samme bind også kunne finde oplysninger om hendes eks-mand og deres fælles søn, krævede, at der i den slægtsbog, hun skulle være med i, intet måtte stå om manden. Sønnen var selvfølgelig anført, oven i købet med faderens efternavn.

Den sagfører, tvivler jeg på, at jeg vil antage! Tømrermesteren, det er noget pjat, men det her tilfælde, det er umoralsk. Der er ikke nogen som helst grund til ikke at vedgå de kolde genealogiske data. Det siger Anton med eftertryk, men kan også godt finde tilfælde, hvor han ville være stærkt i tvivl.

Er sørme' i tvivl

En fjern slægtning, en læge, hjalp sin uhelbredeligt syge kone til selvmord. I lægestaten kan man læse, at han måtte afbryde sin karriere i et år, og i

aviserne fra dengang er hele sagen refereret. Det ville føles som en mangel, hvis det blev udeladt, men på den anden side - ville hans børn blive stødt?

Jeg har en oldefar, der var manio-depressiv - han er portrætteret som „Adamsen“ i „En flygtning krydser sit spor“ - og jeg er sørme' i tvivl om, hvor meget jeg skulle fortælle om hans ophold på Risskov.

Ellers kan slægtsforskning jo hjælpe dig til at forstå dine nærmeste, hvorfor de nu er, som de er. Desuden er slægtsforskning en formidabel indgang til en masse: Historie, lokalhistorie, kulturhistorie. Ens museumsbesøg bliver målrettede, for når man har fundet en bestemt tingest i et skifte, kigger man med særlig interesse, næste gang man er på museum.

Til slut vender Anton tilbage til etikken: Jeg ved ikke, hvor meget etik egentlig interesserer mig, bare man opfører sig ordentlig ... men det er der selvfølgelig nogen, der er bedre til end andre!

Et udpluk af publikationer fra Slægtens forlag

Voer og Nim samt Nørvang herreder. Uddrag af samtlige bevarede 2.959 skifter i herredernes godser og hospitaler 1716-1850. Udarbejdet af Erik Brejl, 1997. 291 sider. Medtager godserne Rask, Serridslevgaard, Stensballegaard, Tamdrup Bisgaard, Tyrrestrup, Urup og Klags Mølle samt hospitalerne i Hansted og Horsens og desuden øen Endelave. Alle arvinger, lavværger og formyndere medtages, og personregisteret omfatter afdøde og ægtefæller. Som et tillæg genudgives E.B.s uddrag af alle bevarede 660 godsskifter fra Nørvang herred ved Vejle (godserne Agersbøl, Brandholm, Grundet, Højgaard, Hvolgaard, Laage, Mindstrup, Skovgaard og Stougaard).

Dronning Margrethe IIs forslægt - også de hidtil mindre kendte slægtslinier! Af Kristian Lauritsen, 2000. 392 sider. En flot udgivelse, hvor dronningens anetavle i 11 generationer føres tilbage til 1600-tallet, illustreret med 75 gamle portrætter. Det er første gang alle linjerne, også de ret upåagtede - f.eks. tyske slægtslinjer, der følges tilbage til danske middelalderslægter som Thott, Gyldenstjerne og Hvide - præsenteres samlet.

Nutiden og Valdemar Sejr. Slægtsforskning og Danmarks historie. Af Anton Blaabjerg, 2000. 90 sider. Gennem 55 slægtslinjer vises, at mange kendte og ukendte

nulevende danskere kan føre deres slægt tilbage til middelalderen. Bl.a. Christian Kjær, Bettina Ødum, politiker-familien Helveg og søstrene Dahlerup.

Er du i familie med bryggerne? Slægterne bag J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg. Publiceret af Birgit Øskov og Anton Blaabjerg, 1997. 90 sider. Anetavle for Carl Jacobsen, 1842-1914. Vist i overskuelige slægtslinjer tilbage til både kendte og ukendte aner. Alle linjer er ført fem generationer tilbage, mange derudover helt tilbage til 14- og 1500-tallet.

1760 slægtsbøger udgivet af kommercielle slægtsforskningsbureauer i Danmark efter 2. verdenskrig.

En oversigt af Peter Kudsk. 2000, 153 sider. Fortegnelse, der omfatter næsten alt, hvad der er udgivet, ordnet efter amter og sogne. De praktiske, informationsspækkede småhæfter til 5-25 kr. fortjener også at blive nævnt. Her er bl.a. udkommet:

Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver. 72 sider. Om at bruge kirkebøgerne, sognenes numre, liste over registre til kirkebøger.

Fås ved henvendelse hos Slægtens ekspedition: Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby. Tlf: 98 17 63 76. E-mail: bojen@daks.dk

. . . . Formandstanker efter 100 dage

I højere politiske kredse er der vist nok tradition for, at nyvalgte ledere efter 100 dage bliver underkastet skarpsindige analyser og vurderinger og som en konsekvens heraf enten lagt for had eller overdådigt berømmet.

Heldigvis er vores forening ikke de højere politiske kredse, og heldigvis kan vi alt i alt tage det lidt mere med ro.

I skrivende stund er jeg aldeles uvidende om eventuelle tiltag til bedømmelse af min hidtidige indsats som formand for DIS-Danmark. Måske kommer det, måske kommer det ikke. Men det forhindrer mig i hvert fald ikke i selv at give mig tilkendende, hvilke lige nøjagtig er tanken med de følgende linier.

Der er ikke tale om et højtragende politisk manifest, men alene om løse tanker, jeg har gjort mig om dette og hint i relation til foreningen. Jeg må for at undgå misforståelser understrege, at dette er *mine* tanker. Det dækker *ikke* over bestyrelsens samlede holdning.

DIS-Danmark har vokseværk

Foreningen DIS-Danmark har tydeligvis vokseværk. Næsten hver uge tikker opdaterede medlemstal ind i min indbakke fra vores kasserer Werner Wittekind. Stigningstakten er næsten skræmmende!

Der skal ikke herske tvivl om, at der er tale om en særdeles glædelig udvikling. Men samtidig vil jeg ikke lægge skjul på, at bestyrelsens arbejdsbyrde vokser om ikke tilsvarende så dog i hvert fald ganske markant: Der er flere kontobevægelser, ekspeditionen skal sende flere breve, og bestyrelsesmedlemmerne bliver kontaktet mere hyppigt.

Jeg føler, at det som formand bl.a. er mit ansvar, at bestyrelsens medlemmer føler sig så godt tilpas som muligt. Eller sagt med andre ord: Der er

fra tid til anden opgaver, der med fuldt overlæg bliver sat i stå, ganske enkelt fordi der ikke er arbejdsressourcer til at udføre det nødvendige arbejde.

Der er medlemmer, der undrer sig over, at foreningen ikke kaster sig vildt og voldsomt ind i debatten om dette og hint emne. På sin vis forstår jeg dem godt. Men på den anden side må jeg sikre mig, at der i bestyrelsen er tilstrækkelige ressourcer til ikke blot at lancere en eller anden sag, men så sandelig også at varetage den fornødne opfølgning.

Et kompliceret paradoks

I grunden er det et ganske kompliceret paradoks. På den ene side vil vi gerne være så mange som muligt. På den anden side er netop mængden et problem.

Løsningen må ikke blive ringere service over for medlemmerne, selv om det måske stundom kan føles sådan. Hvad gør man så?

Jeg tror, der er to veje. For det første den helt traditionelle: Forsøg at inddrage flere frivillige i foreningsarbejdet. Den mulighed står altid åben - og det har bestemt ikke manglet på opfordringer gennem tiderne.

Måske regionalisering

Men rent faktisk er der også en anden vej. Løsningen har kodeordet *Regionalisering*.

Allerede på DIS' generalforsamling i april måned blev spørgsmålet drøftet. Der er ikke taget nogen som helst beslutning om noget som helst. Men der var stor enighed om, at det lokale initiativ trives bedst i lokal muld. På Sydfyen er man længst fremme med dannelse af en fast organisation. Gruppen har allerede henvendt sig med anmodning om plads på vores hjemmeside.

Med tiden tror jeg og håber jeg, at der vil blive dannet flere og flere lokale grupper. Efter min mening skal denne udvikling ikke styres alt for meget. Den skal vokse i det omfang, situa-

tionen nu en gang giver baggrund for. Sådan virker græsrodde bedst!

Kan udøve relevant indflydelse

Regionaliseringen vil give bedre mulighed for, at "hovedforeningen" vil kunne koncentrere indsatsen om større, principielle spørgsmål. Det kunne eksempelvis være elektronisk udgivelse af kirkebøger.

Her er det jo netop "hovedforeningen", der i kraft af sine mange medlemmer skal udøve relevant indflydelse. Det bliver spændende at se, hvorledes tingene udvikler sig i de kommende år.

Mere end rigeligt

Regionalisering eller ej. Der er mere end rigeligt at tage sig af.

Basalt set handler det om på bedst mulig måde at varetage medlemmernes interesser. Umiddelbart lyder det enkelt. Men helt så let er det nu ikke. Medlemsskaren er som allerede anført stor. Og der er mange forskellige prioriteringer af den genealogiske verdensorden. Og tilmed mange forskellige "niveauer". Vi skal stadigvæk tage hensyn både til de nye og til de erfarne.

Det er min faste overbevisning, at der stadigvæk er rigtig mange, for hvem f.eks. scanning af billeder er noget, "der måske kunne være spændende at prøve".

Den gruppe af medlemmer må vi ikke glemme, samtidig med at vi skal søge at inddæmme de centrale elementer i den hastigt voksende informationsflodbølge, der efterhånden bliver mere og mere truende.

Efterlyser hjælp til overvågning

Jeg ser gerne, om vi havde frivillige i foreningen, der kunne påtage sig at "overvåge" f.eks. nyhedsgrupper eller tidsskrifter for at fange væsentlige nytiltag.

Det ville være dejligt, hvis vores medlemmer kunne føle en (vis) tryk-
hed i foreningens favn mod at blive

fuldstændigt oversvømmet af nye muligheder....

Beherske de nye muligheder opnår vi nok ikke. Men man behøver ikke nødvendigvis altid vente på alt det nye. Engang imellem kan man måske selv opsoge noget af det!

Vi satser på følgende

I indledningen antydede jeg, at det kunne være nødvendigt at vælge opgaver fra, fordi der ikke var ressourcer til løsning og opfølgning.

Lige nu er det sådan, at vi satser på i hvert fald følgende områder:

1 Udgivelsen af 1801-folketællingen. Dette projekt har krævet enorme kræfter og behovet for indsats på dette felt er måske endnu større, når cd'en er kommet på gaden. Først derefter kan vi tage fat på at drøfte principper for de kommende udgivelser, for et fremtidig samarbejde med DDA mm.

1801-udgivelsen er resultatet af en helt enestående pionérindsats. Jeg vil i øvrigt ikke gøre dette indlæg navnefikseret. Men i relation til 1801-projektet nægter jeg at springe navnet Sven-Erik Christiansen over. Uden hans indsats dag og ikke mindst nat var vi aldrig nået dertil, hvor vi er i dag.

2 Etablering af samarbejde om en DIS-Bytt/DIS-Treff database i en eller anden form. Det har længe været et ønske hos vores nordiske naboer, at vi engagerer os i et sådant arbejde.

Nu er der meget, der tyder på, at det endelig kan lykkes. Men det beslaglægger så til gengæld også mange bestyrelsesressourcer.

3 Etablering af et nordisk og nordtysk samarbejde. Dette arbejde har længe stået i utålmodig venteposition. Det er glædeligt, at der nu er ved at blive etableret nogle virkelige gode samarbejdsrelationer

4 Udbygning af DIS' hjemmeside.

Tabet ved, at Jens Verner Nielsen fratrådte som webmaster, har været særdeles føleligt. Og der er stadig mange hjørner, hvor tingene endnu ikke er blevet til fast etablerede rutiner.

Det er min opfattelse, at hjemmesiden sammen med bladet er vores væsentligste ansigt udadtil. Derfor må der ofres megen tid på denne del af vores aktiviteter.

5 Bladet-Slægt & Data er (altid) på listen over aktiviteter. Vi har forsøgt at være mere opsøgende igennem de sidste par år. Om der er kommet et bedre blad ud af anstrengelserne skal jeg undlade at bedømme.

Men én ting er sikkert. Det er et område, hvor vi til stadighed må afsætte væsentlige bestyrelsesressourcer.

6 (Gen)udbygning af vores mødeaktiviteter. Indsatsen her har ikke været fuldt på højde med vores personlige ambitionsniveau i de sidste par år.

En frivillig indsats fra personer uden for bestyrelsen ville være mere end velkommen. Eksempel: Jeg ville forfærdelig gerne arrangere en tur til Det Kongelige Biblioteks nye bygninger - Den sorte Diamant. I og for sig kræver det ikke mere end en telefonopringning og lidt brevskrivning.

Og så ikke mindst: Medvirken den aften hvor besøget finder sted. Der skal være en til at repræsentere foreningen og til at sige et par pæne ord som tak for husly. Men det er alligevel én hel aften væk hjemmefra i en kalender, hvor 2-3 aftener meget ofte anvendes til DIS-telefon-samtaler. Det er ikke så nemt, bare at tage af sted.

Så hvis der findes en person, der vil påtage sig at repræsentere os sådan en aften, så vil det ikke tage mig mange minutter at skrive teksten til siden med kalender i bladet og til hjemmesiden!

Erik Kann

Johan Jepsens Vej 1
2830 Virum
Tlf. 45 85 18 02
dek@mobilixnet.dk

Kom med flere synspunkter

Som sagt er dette ikke at opfatte som et politisk manifest. Men jeg synes, det er vigtigt, at medlemmerne får en fornemmelse af, hvor jeg befinder mig som formand. Det betyder ikke, at andre ikke skal give sig til kende. Tværtimod.

Jo flere synspunkter vi får, jo mere nuanceret kan vi vurdere mulighederne i tiden, der kommer.

En fantastisk bestyrelse

Jeg synes ikke, det er nogen helt let opgave at være formand. Lige pludselig er man den person, om hvem det forventes, at der altid findes en stillingtagen til alle tilskikkelser. Det er ikke altid helt ligetil.

Men jeg synes også, det er spændende og sjovt. Og hvis jeg bare fortsat kan læne mig op af en fantastisk bestyrelse og forhåbentlig endnu flere aktive og engagerede medlemmer - ja så skal det nok ende med at gå alt sammen.

Kathrine Tobiasen

Korsagervej 13
8900 Randers
tobiasen@mobillixnet.dk

Mine rødder stikker meterdybt i vestjysk eng-jord. Jeg er født og vokset op på en gård i Janderup, vest for Varde, som mine forfædre har fæstet eller ejet i over 300 år.

Ikke Tobiasen-slægten, den kom først ind i billedet, da farfar Anton Tobiasen i 1907 giftede sig med den ældste datter på gården. Men som det bør være, når det er en rendyrket bondeslægt, der er tale om - og her er ingen gejstlige eller adelige til at kaste ekstra glamour - så skifter navnene fra Christensen og Iversen over Mortensen, Jessen og Bondesen til Jensen.

Sikkert og vist er det dog, at siden 1680'erne er gården gået i arv fra et forældrepar til en søn eller en datter, og familien sidder der stadig, såmænd.

Masser af slægtsfølelse

Min far har masser af slægtsfølelse. Ikke at han selv har forsket - hvordan skulle han også have fået tid til det som udøvende landmand og med Landsarkivet en halv dagsrejse væk, men det har fyldt i hans bevidsthed.

På et tidspunkt fik han en genealog i Viborg til at lave en kortere redegørelse for ejerforholdene på gården ned gennem tiden. Når han på sommer-søndage samlede sin børneflokk til en fodtur i engene, med muleposen pakket med saftevand og kage, som blev nydt ved verdens ende, bredderne af Varde Å, ja, så var det hans måde at vise os børn, at det her havde altså også været vores flere-gange-tipoldeforældres verden.

„Den gamle mand“ i Janderup

The missing link

En hel ny dimension kom ind i billedet, da han engang i min barndom kom hjem fra et lokallhistorisk foredrag, hvor han bl.a. havde hørt om det, der siden i familien blev kendt som „den gamle mand i Janderup“.

I 1647 døde en mand i Janderup i den høje alder af 126 år. Det sagdes om ham, at han havde så meget livskraft, at han som 100-årig kunne gå i engene i spidsen for sine seks sønner og slå høet. Og ikke nok med at Danmarks suverænt ældste indvåner pludselig kunne placeres i vores lille landsby, nej, en historisk kyndig medborger kunne fortælle min far, at denne kraftkarl havde boet på vores gård!

Der var selvfølgelig bare den hage ved det, at manden døde 1647, og at vi kun kunne dokumentere vores slægts tilstedeværelse på gården tilbage til helt præcis 1688, men i forhold til 300 år var 40 år jo det rene ingenting, det skulle da være mærkeligt, om fæsteforholdene var skiftet så drastisk inden for de par år...

Immervæk, der var et missing link, der skulle findes. Mandens navn hørte aldrig med til vores mytebillede, derimod var vi udmærket klar over, at det *kunne* være en myte: Historien var nedtegnet godt 100 år efter den gamles død, vidste vi, ergo svævede meget i uvishedens tåger.

Slægtshistorien slumrer

Da jeg flyttede op i omegnen af Viborg, var min far efter mig, kunne jeg da ikke lige smutte til Landsarkivet og efterforske sagen.

Det var jeg slet ikke moden til. At give sig i kast med gamle arkivalier måtte være en sag for specielt uddannede, og i stedet kom job, mand, børn og hus væltende og stjal tid og energi. Der kom til at gå mange år, hvor slægtshistorien slumrede upåagtet.

En god fødselsdagsgave

Midt i halvfemserne besluttedes det i kernefamilien, at det ikke var forsvar-

ligt at lade børnene vokse op i et hjem uden computer.

Og til overraskelse for moderen, viste det sig, at hun fandt spændende udfordringer i at udforske mulighederne i den nye maskine. I en sådan grad at hun ind imellem kunne finde på at bestille disketter med forskellige programmer, som dengang kunne købes hos dagblade som Politiken og Jyllands-Posten.

En dag blev der tilbudt en diskette med et slægtsforskningsprogram. Wauw, den var ikke til at komme udenom! Der var tale om en ydmyg demoversion med plads til ca. 30 personer, men det var mere end nok til at tænde lunten! Til næste fødselsdag stod den fulde version øverst på ønskesedlen, og indsamlingen af stort og småt om familien og alle dens rødder og kviste var godt i gang.

Debut på Landsarkivet

Inden længe havde jeg også min debut på Landsarkivet. Begyndte fornøftigt med mine oldeforældre og fandt ud af, at det gik jo egentlig ganske godt. Jeg havde også den velkendte oplevelse: Tænk, at se sine aners navne der, omhyggeligt nedskrevet med fjerpen på de hvide sider, altså har de virkelig levet!

„Den gamle mand“ nærmede jeg mig lidt mere forsigtigt, en begynder hopper ikke direkte ud i 1600-tallet. Men jeg fandt ud af, at kirkebøgerne for Janderup faktisk er bevaret tilbage til 1637, så han burde jo være der? Hvorfor havde det så altid heddet sig, at vi ikke kunne vide noget om manden, fordi det var før kirkebøgernes tid? Et hurtigt kig på de tidlige mikro-kort, var dog nok til at få mig til at glemme alt om at tyde mig igennem et helt år efter en person, jeg ikke kendte, og gemme dem til tider med mere erfaring.

Jeg kiggede også i den udmærkede søgnehistorie, „Janderup og Billum Sogne“, hvor han burde være omtalt. Jeg kunne bare ikke finde stedet.

Min oldefar Hans Nielsen Jensen står i midten i sort tøj. Siddende ved gavlen hans kone Elisabeth, og i vinduet min farmor Kathrine. Den unge dame til venstre er hendes yngre søster. Dyrene er oldefars besætning - de gode enge giver basis for et ganske pænt dyrehold.

Den rigtige?

Pludselig en dag ramlede jeg ind i en kilde til historien. Yes! I Pontoppidans Danske Atlas læste jeg følgende om Janderup: „På Kirkegaarden ... en Steen over Hans Jensen af Jandrup, død 1647, Æt. 126, som i sit Alders 100de Aar havde de Kræfter, at han paa Mersken gik og slog Græs for ved sine 6 Sønner, hans Sønnesøns Søn Christen Hansen beboede samme Gaard 1754“.

Christen Hansen? Nej, det navn havde aldrig stået i noget fæstebrev til vores gård. Manden på gården på den tid hed Jes Mortensen, og jeg kendte min kongerække godt nok til at vide, at nogen forbindelse fra ham og tilbage til Hans Jensen ikke umiddelbart var til at få øje på.

Opklaring

Men nu havde jeg da et navn og noget på skrift om vores Methusalem.

Ved hjælp af et herligt register over fødte og døbte i Janderup 1637-1767, som mit bibliotek kunne skaffe hjem, kunne jeg sidde i sofaen og lystlæse. Jeg pejlede mig frem til, at der i 1750'erne ganske rigtigt var en Christen Hansen i den produktive alder.

Bevæbnet med min nye viden kunne

jeg bedre orientere mig i sognehistorien og finde, hvad jeg søgte.

Sandheden er, at der endnu i 1769 stod en sten over Hans Jensen på kirkegården i Janderup. Han skulle være død i 1647, uden at det var indført i kirkebogen; det sidste er der dog intet mærkeligt i, da bogen er fuld af huller og forglemmelser, og netop i 1647 er der angiveligt en lakune. Sognets præst, J.C. Hammer, kunne i en indberetning fra 1766 udbygge med „ærlig og velagt mand Hans Jensen, som salig hensov i Herren den 1. feb. 1647 udi sin alders 126. år med sin kære hustru Kirstine Christensdatter, som salig hensov i Herren den 12. sept. A. 1649 udi hendes alders 60 år“.

Men at det skulle være vores gård, der var hans hjemsted, havde den historiekundige ikke ret i. Han var fæstet af en anden gård, hvor hans efterkommere i adskillige generationer levede. En lille bid af kagen fik vi dog: Christen Hansen, sønnesønnens søn, var gift med en søster til Jes Mortensen på vores gård. Helt uden snyd kan jeg tage Hans Jensen med i min familie-fil.

Trods alt et resultat

At komme hertil føltes som at være

nået til enden af et spor. En undersøgelse var afsluttet, og fornemmelsen var lidt flad, for det endte jo ikke med det resultat, min familie og jeg gerne havde set.

Men ret lang tid holdt fladheden sig nu ikke, for undervejs havde jeg fået fat i en masse andre spor, jeg kunne gå efter. Jeg havde truffet Maren Nielsdatter på 16 år, der i 1771 var blevet forældreløs og måtte finde sig i at værges og skifteforvalter i huj og hast fandt en passende mand til hende, så en af børnene kunne „conserveres“ ved gården.

Og den gamle møller, der endelig blev far som firsårig og døde året efter - og skiftet efter ham viste, at han (måske) havde været en forfængelig gammel knark, der gik med paryk. Og jeg har spekuleret over, hvorfor en ældste søn på gården ikke overtog den, men blev placeret på et beskedent husmandssted; var det mon noget med den forkrøblede arm, som lægdsrullen havde en bemærkning om? Blot for at nævne et par stykker i det mylder, der befolker min fortid....

Jo, hver ane har sin historie, det gælder bare om at finde frem til den. Det fine er jo netop, at man aldrig bliver færdig.

Folketællingen 1801

- så er den her

Svend-Erik Christiansen

Hvedebjergvej 24
8220 Brabrand
Tlf. 86 252 252
sec@ofir.dk

Med dette nummer af Slægt & Data følger en cd med indtastningen af 1801-folketællingen. Umiddelbart ser det ikke ud af ret meget, men på cd'en ligger afskrifter af 1.795 sognes 1801-folketællinger, samlet er det ca. 1 million personer.

Afskriften er blevet til takket være omkring 330 personers indtastere og korrekturlæseres arbejde. Forsigtigt anslået er der, som nævnt i forrige nummer af Slægt & Data, brugt 50.000 timer på at lave afskrifterne.

Fremover vil mange tidskrævende og besværlige eller måske ligefrem håbløse søgninger efter personer i 1800-tallets begyndelse kunne klares ved denne genvej til den originale 1801-folketællingen.

Denne frivillige kæmpeindsats vil målt i timer kunne komme mange gange tilbage i form af sparet tid for os og alle fremtidige brugere af 1801-tællingen.

På cd og på internettet

Folketællingen 1801 vil være tilgængelig på både cd og via internettet. Efterhånden, som Statens Arkiver får opstillet publikums-computere på læsesalene, vil 1801-afskriften være et naturligt hjælperedskab, når man skal udrede "trådene".

En udskrivning til papir af hele 1801-tællingen vil derimod være urealistisk, idet det vil blive en sag på ca. 10.000 sider, hvis vi regner med 100 personer pr. side. Cd og internet er den eneste reelle måde at mangfoldiggøre/tilgængeliggøre indtastningerne på, sådan som situationen er nu.

Fejl i indtastningerne

Om aldersfeltet kan nævnes, at der i dette talfelt var smuttet bogstaver

med, der voldte problemer. Som eksempler fra aldersfelterne kan nævnes: "10 år", "10" (et-tal skrevet med bogstav L), "1o" (nul skrevet med bogstav O) eller tilfælde, hvor felterne havde forskubbet sig ved indtastning eller konvertering. Her skal vi ikke glemme, at der gennem årene har været brugt mange forskellige programmer.

Det var alt sammen fejl, som vanskeliggjorde en effektiv alders- eller aldersinterval-søgning. Om navnematerialet viste det sig også, at overraskende mange personer er anført i originalen uden efternavn og indtastet alene med et fornavn uden anførelse af sandsynligt efternavn. De efternavneløse giver nogle søgemæssige problemer og overvejelser.

På landsplan var navnematerialet overraskende bredt sammensat. En række navneproblemer dukkede frem ved de vertikale behandlinger. Der var tale om navne stavet på helt akavet måde, eller som var helt ukendte. Ideelt set burde de alle nærmere undersøges i originalfolketællingen. En række uundgåelige tastefejl havde sneget sig igennem - som eksempler herpå kan nævnes "Mren" og "Srensen".

Næste mål er 1803 og 1845

Næste mål er at få færdiggjort 1803- og 1845-tællingen.

Den første tælling supplerer 1801-tællingen, idet den blev foretaget i det Slesvig-Holstenske område og omfattede kort fortalt området syd for Kongeåen - rigsgrænsen indtil 1920. Denne tælling kompliceres af, at den er skrevet på tysk og af, at den ikke er ført sognevis men derimod efter jurisdiktionsopdelinger. Her er iværksat et samarbejde på tværs af den nuværende landegrænse.

I indtastningsojemed er den landdækkende 1845-tælling lettere at gå

til, da den følger den traditionelle sogneopdeling og er skrevet på dansk.

Satser først på 1845-tællingen

Satsningen på 1845-tællingen er valgt, fordi den er kommet meget langt i dækningsgrad. I skrivende mangler kun 1/3 eller 454.000 personer at blive indtastede. Der er også stor fokus på netop denne tælling, da det er den første årgang med oplysninger om personernes fødested.

På nuværende tidspunkt er næsten hele Jylland og Fyn indtastet eller under indtastning i 1845, mens der for Sjællands og Lolland-Falsters vedkommende mangler en del sogne.

Indtastnings- og korrekturmæssigt må vi regne med, at begge tællinger er mere tidskrævende end 1801. Målet at have begge færdige i år 2003.

Giv en hjælpende hånd

Jo flere vi er om det, des hurtigere bliver vi færdige. Vil du give en hjælpende hånd med til indtastning eller korrekturlæsning, så kontakt, DDA, som koordinerer indtastningerne:

Dansk Data Arkiv
Islandsgade 10
5000 Odense
Tlf. 66 11 30 10,
www.sa.dk/dda,
mailbox@dda.sa.dk

INVITATION

Onsdag d. 10. oktober kl. 13.30 vil den færdige 1801-folketælling blive præsenteret for offentligheden ved en reception på Rigsarkivet i Harsdorffs salen.

Der er inviteret en række centrale personer til receptionen, ligesom vi vil forsøge at få mediebevågenhed på projektet ved denne lejlighed.

I forbindelse med receptionen er det planen, at vi laver en mindre udstilling om 1801-folketællingen og Kildeindtastningsprojektet.

Gave til DIS' medlemmer:
CD med 1801-folketællingen
indklæbet her

Hvis problemer

Er der problemer med cd'en, så kontakt Dansk Data Arkiv på tlf. 66 11 30 10 eller mail til: mailbox@dda.sa.dk

Hvis der mangler en cd indklæbet på denne side, og du som medlem af DIS-Danmark har modtaget dette medlemsblad som vanligt med posten, så kontakt Arne Julin pr. mail: ccc28775@vip.cybercity.dk eller ring på tlf. 47 52 80 48.

Anmeldelse:

Odense Kirkebøger 1814-91 på cd

Statens Arkiver, Filminningscenteret i Viborg udgiver kirkebøger på cd. Serien hedder Elektroniske Kirkebøger og rummer kirkebøgerne for sognene i Horns herred i Hjørring amt og fra sognekirkerne i købstæderne Århus, Vejle, Kolding og Fredericia. Nu følger så Odense, fordelt på 3 sæt cd'er.

Af Sten Thomsen

Frederikssundsvej128 H st.th
2700 Brønshøj
tlf 38 80 02 02
steensthomsen@danbbs.dk

Jeg kigget på det sæt på 2 cd'er, der rummer sognene Set. Hans, Garnisons og Gråbrødre Hospitals.

Cd'erne indeholder billeder af kirkebøgenes sider, på samme måde som mikrokortene (microfiche'ne) gør det, og som de endnu ældre Xerox-kopier også gør. Hermed går vi fra foto-æraen ind i den digitaliserede IT-æra - ja dvs. det er jo ikke originalerne, der er blevet scannet, men mikrokortene.

Det er hele kirkebogen, der er med: Døb, konfirmation, vielse, begravelse, tilgang, afgang og jævnførelsesregister.

Kriterier

Som anmelder har jeg fokuseret på følgende kriterier:

1. Er installationen nem? Kan pensionist Jensen m/k i Smørum-Bavelse hitte ud af det uden at behøve hjælp af sønniken?

2. Hvad er programmets kvalitet, når man skal have vist en side? Er det nemt at finde rundt? Både efter sogn, listetype og tid?

3. Er der fornuftig vejledning, eller er det så nemt, at den er unødvendig?

4. Hvordan er billedernes læselighed? De bør ikke være mærkbart ringere end filmkortene.

5. Er prisen fornuftig? Det skal være billigere end at købe de samme filmkort, og den samlede pris må ikke være afskrækkende.

1. Installationen

For at læse billederne, skal man installere Borland Database Engine, og for at læse den medfølgende håndbog skal man have/installere Acrobat Reader. Den sidste kan man antage, at de mere avancerede brugere allerede har, men næppe den første.

Begge dele er med på cd'erne, og det er jo fint. Jeg havde dem begge, og behøvede således ikke at installere, stod der i håndbogen. Men jeg måtte til det alligevel, for min egen version af databasemaskinen prøvede at skrive en temporær fil på cd'en, og det gik jo ikke. Installationen gik ellers fint og nemt.

Arkiverne har lavet deres eget program til at vise billederne med. Det skal også installeres, og derefter skal hver cd 'aktiveres'. Hvad denne 'aktivering' består af, forklares ikke. Der er i øvrigt flere småfejl i aktiveringsprogrammet.

Det kan køre under alle Windows-versioner, også den gamle 3.x. Ros for det! Der kræves minimum en 486 DX2 processor og 8 MB arbejdslager.

2. Programmets kvalitet

Arkiverne har selv lavet det program, der ved hjælp af en database finder rundt i billederne. Det har de fået lavet billigt af nogle velmenende amatører.

Det fungerer, og man kan godt finde rundt i kirkebøgerne. Man kan vælge sogn, vælge listetype (født, viede, døde, etc.), skifte årstal, og man kan se hvor mange opslag, der er af denne

slags for dette år. Men der er for mange fejl:

Programmet viser et opslag, altså 2 modstående sider. Det er jo fint, da skemaet i reglen går over begge sider. Men man kan ikke vælge KUN at se een side - i en ordentlig forstørrelse.

Der er sat godt med plads af til knapper i begge sider, så det vindue, hvori man ser én side, kun er en femtedel af skærmen. I dette lille vindue kan man zoome ind (nødvendigt), men må så bruge rullestængerne for at komme rundt på siden.

Sover I i Viborg?

Det er tåbeligt. Fejlen blev påpeget af Maiborg her i bladet for 2-3 år siden, men der er tydeligvis intet sket. Hør sover I i Viborg? Eller læser I ikke jeres primære brugergruppes blad?

Det var selvfølgelig også nemmere at være arkiv, hvis der ikke var alle de der brugere.....

De to modstående sider zoomer og ruller uafhængigt af hinanden. Det er altså umuligt at gå over fra venstre til højre side, medmindre man zoomer helt ud. Så kan man bare ikke se, hvad der står, og genfinde stedet, når man skal zoome ind på højresiden. Det er for tumbet.

Når billedet kommer op, er det ulæseligt - uanset forstørrelse. Man skal finde på at vælge 'Vis billeder med gråtoner'. Det sker der godtnok ikke noget ved, men hvis man derefter - igen - trykker 'hent sider', så får man et læseligt billede. Hvorfor er gråtoner ikke standard, dvs forvalgt?

Hvis man vil lave noget helt andet

undervejs, kan man godt skrumpe det store vindue til en ikon og få skærmen fri. Dvs. der er et lille start-vindue, som hverken kan skrumpes, flyttes eller lukkes, så længe det store er åbent. En ren begynder-bommert.

Der er ingen ledetekst til det felt, hvor man skal indtaste årstal. Hvorfor er det ikke lavet som en rullemenu, ligesom sogne og listetyper?

Ingen fejlmelding

Indtaster man et årstal udenfor det interval, der er på cd'erne, sker der bare ingenting - den samme side vises stadig. Ingen fejlmelding.

Der er to knapper med den intetsigende tekst 'Venstre' og 'Højre'. En bobletekst popper op og meddeler, at de henter disse sider. Det passer ikke. Man skal trykke 'Hent sider' for at hente, derefter kan knapperne genopfriske siderne i fuld størrelse.

Hvis man har glemt at 'aktivere' sin cd, kan man bare ikke komme i gang. Der kommer ingen fejlmelding af nogen art.

Det er ikke muligt at udskrive i gråtoner, dvs. en udskrift er ulæselig. Det er heller ikke muligt at udskrive en forstørrelse. Man må altså lave en

skærmkopi (Alt-PrintScreen), bære det ind i et billedprogram og udskrive derfra. Den mulighed nævner håndbogen ikke.

Man får vist sidenummeret i kirkebogen, men det bliver ikke opdateret, når man bladrer. Programmernes ikoner er noget flimret krimskrams, og programmets navn vises som 'Eb'.

Det er forunderligt, at arkiverne ikke har fået testet det program ordentligt - det har været på markedet i årevis. Den kvalitet kan man altså ikke være bekendt at tage penge for!

Alternativ

Jamen kan man ikke bare blæse på det program, og så se på siderne i et almindeligt billedvisnings-program (fx IrfanView)? Næh desværre.

Billederne er lavet i TIF-format i rent sort/hvidt og er ganske ulæselige, før de er blevet udjævnet til gråtoner. Desuden kan man ikke se, hvilken fil man skal bruge, da der er valgt tåbelige mappe- og filnavne. OK, man kan finde sogn og omtrent listetype, men årstal er kodet på finurlig vis. Fx hedder Odense Sct Hans, døde mænd, 1848 side 1: OSH\11\09d03.tif

Jamen hvorfor dog ikke lade hver

listetype være en mappe og kalde filerne <sidnr>-<årstal> altså: OSH\daab-m\271-1864.tif?

3. Vejledning

Vejledningen er på 26 sider, det må siges at være grundigt. Der er billeder af de dialogbokse, man møder undervejs, så det må være, så alle kan være med. Nydeligt.

Dog er der mangler i afsnittet om 'aktivering' af cd'er: Det er uklart, hvad 'aktivering' betyder, og hvordan farvekoderne skal forstås. Der er nu heller ingen farver, når programmet kører.

4. Læselighed

Opløsningen af billederne er flot, jeg skal have dem ned i størrelse 40% for at få en hel linje til at være på skærmen (med IrfanView). Så her kunne der såmænd være sparet lidt, hvis plads har været problemet.

Men det er, som sagt, aldeles tåbeligt, at billedet af en side kun udnytter 20% af skærmen! Det bliver så småt, at enten er teksten for lille eller også er udsnittet så småt, at man ikke kan finde på plads på siden.

Artiklen fortsætter på næste side

Født			
År og Datum.	Barnets fulde Navn.	Dødens Tidspunkt i Kirken eller hjemme.	Forældrenes Navn, Stand, Håndtering og Bopæl.
1883.	Ludvig August Peter Hansen.	10. Søndag off. Tidspunkt 1. 29 ^{te} Juli 1883.	Anders Christ. Lars Thomsen og Hustru Anne Marie Nielsen, 37 ^{de} Aar, gaa Nørrebro 18 ^{de} 48.

Artiklen fortsat fra forrige side

5. Prisen

Når man har en oldefar i Odense, vil man så investere i dette cd-sæt? Eller i mikrokortene? Hvad nu hvis det viser sig, at oldefars forældre var tilflyttere til Odense? Og at tipoldefars karriere bragte ham til Roskilde, da oldefar var 3 år? Tja, så er det bare en spildt investering.

Problemet med at købe et sogn eller en by er jo, at man ikke ved om man har brug for det, før man har brugt det. Først når man *har* fundet anerne, ved man, at de alle var i den by. Well, man kan altid sælge igen til en kollega, men alligevel.

Der er altså risiko for fejlinvestering, så de fleste modne mennesker vil derfor se på: Er prisen så rimelig, at jeg *ikke* vil ærgre mig, hvis det er en fuser? Prisen er 375 kr (for de to andre sæt på 3 cd'er er den 475 kr). Det er efter min mening for meget, når man risikerer en fejlinvestering.

Hvad ville det koste på mikrokort? Ja, der er ca. 7.200 sider, og med 60 sider på et kort og 15 kr. pr. kort får

vi 1.800 kr, så cd'erne er altså ca. 1/5 af prisen.

Konklusion

Når programmet ikke er bedre, og når prisen er så høj, så vil jeg anbefale, at man køber de mikrokort, man har brug for, lidt ad gangen.

Det vil sandsynligvis være billigere, og man har 2 fulde skærme at arbejde på. Og teknologien med mikrokort går efter den udmærkede recept KISS: Keep it simple and stupid.

Hvor er navneregistrene?

Jeg undrer mig over arkivernes prioritering af opgaverne. Det ser ud, som om maximen er: 'Hvorledes kan vi ibrugtage denne nymodens teknologi til at tilgængeliggøre vore *originale* arkivalier'.

Et bedre valg ville være: 'Hvordan kan vi gøre livet nemmere for vores flittige brugere'. Og *det* maxime ville fluks have ført til, at arkiverne tog fat på de mange navneregistre til kirkebøgerne.

På LAA er der næsten registre til samtlige sogne, og LAO har registre

til dåb og vielse for næsten alle sogne. Det er lidt tyndere i Viborg og København, men de er der, og de sparer et ubegribeligt utal af timer for brugerne.

Det er jo ren Ebberød Bank at lede i timevis, side op og side ned i en kirkebog (være sig på Xerox, mikrokort eller cd), når man *ved*, at der står et navneregister på Landsarkivet.

Det er pragtfuldt, at vi har fået mikrokortene, så vi kan sidde hjemme med sognet. Hvor ville det dog være herligt, hvis vi også kunne få navneregistrene på kort eller på nettet.

Sammenligner vi omfanget af navneregistrene med kirkebøgernes, så er registrene jo en forsvindende brøkdel. Så projektets størrelse og økonomi må være pebernødder i sammenligning.

Mangler et svar

Jeg har tidligere fremført dette synspunkt, men aldrig hørt noget svar.

Lad mig hermed venligst bede Rigsarkivaren om at forklare os, hvorfor der ikke prioriteres, så det vigtigste hjælpemiddel til den vigtigste kilde bliver distribueret!

Annonce

Nordisk Slægtsdatabase

www.alternativ-forum.dk/genealogi

Slekt og Data nr. 2

Gro Berntzen har været ude med saksen og har i bladet "Vi over 60" (jeg kender ikke bladet) fundet en artikel om tendensen til at pleje individualismen ved at skifte sit sen-navn ud med mere personlige efternavne.

Noget vi også kender herhjemme fra, se blot rulleteksterne på TV. Artiklen udbygges af en diskussion mellem Finn Holden og Arild Kompelien.

Norunn Kjettum om de norske folketællinger.

Deltagerlisten gået i stykker - så giv lige besked

I forbindelse med den norske læsekreds, bedes deltagerne melde tilbage til mig, idet min deltagerliste er gået i stykker. Disketten kan ikke åbnes mere.

Send lige en email eller brug telefonen. Jeg er bange for, at den liste, der sendes ud efter denne gang, ikke er fuldkommen.

Læsekredsen

Bent Pilgaard

Stjærten 21

8800 Viborg

Tlf. 86 67 55 12

b.pilgaard@vip.cybercity.dk

Diskologen nr. 54

Her omtales muligheden for at finde svenske udvandrere i USA. I artiklen vises mange Internetadresser.

Et stadig tilbagevendende problem kan være billeder og den edb-mæssige behandling. Bjørn J. beskriver forskellige muligheder, herunder animering - en sjov og levende måde at "peppe" siden op med.

Lars Walgren omtaler brugen af programmet Multimedie builder i forbindelse med CD. Et emne som i løbet af få år vil blive endnu mere aktuelt.

Computers in Genealogy 2/01

Under Software News ses, at Steen Thomsen får en fin omtale af sin Ahne2Web, som kan ses på www.danbbs.dk/~ahne2web.

En række hjemmesideadresser omtales, uden det umiddelbart kan bruges af danskere. Flere nye databaser anmeldes bl.a. med visning af søgeresultater.

Mange gange tidligere har vi set store lister med oversigter over programmer, vi kan bruge. I dette nummer er der 7 sider med de sædvanlige korte oplysninger.

Peter Christian omtaler bogen „The Goodwebguide Genealogy“. Desværre bliver den slags bøger hurtigt uaktuelle, for tingene ændres meget hurtigt.

Computergenealogie 2/01

Dette nummer beskæftiger sig en hel del med udvandring fra forskellige steder i Tyskland. Har du forbindelse til Flandern og Belgien er hjælpen måske at hente på <http://welcome.to/vvfgc> eller <http://sky60754familiekunde>

Udvandringen fra Hamborg omtales i en stor artikel. På samme måde omtales udvandring over Bremen. Prøv www.passagierlisten.de

Også på <http://auswanderungdelmenhorst.de> kan der være hjælp at hente. Mange andre adresser omtales også den nye www.ellislandrecords.org.

I et tillæg ses som en gennemgående adresse <http://forum.ahnenforschung.de> med gode muligheder. Desuden ses mange - en hel side - adresser med forbindelse til Tyskland.

Er det kort, du søger, gives mange adresser, hvor der kan ses på kort over større og mindre områder. Hæftet indeholder derudover en omtale af en lang række bøger med tilknytning til genealogy. Prøv at se, hvor mange af de nævnte der kan anskaffes på www.genealogie-shop.de

Norsk Slektshistorisk Tidsskrift XXXVII hæfte 3 og 4

DIS-Danmark har modtaget disse hæfter, der svarer meget til den danske Personalhistorisk Tidsskrift. Da de er dyre at sende i læsekreds, kan interesserede henvende sig til mig.

Vi modtager følgende blade:

- * *Gens Humana*, Holland
- * *Computers in Genealogy*, England
- * *Dis-Play*, Øst-Sverige
- * *Slægtshistorisk Forum*, Sverige
- * *Diskologen*, Sverige
- * *Sukutieto*, Finland
- * *Slekt og Data*, Norge

Vigtigt nyt på Datatilsynets hjemmeside

I Slægt & Data 14. årgang nr. 4/2000 orienterede jeg om den dengang nye lov om behandling af personoplysninger.

Indlægget var dels en gennemgang af indholdet af den nye lov, dels en gengivelse af de svar, Datatilsynets havde sendt til DIS-Danmark på spørgsmål omhandlede slægtsforskere "omgang med persondata".

I juni måned i år indløb endnu et brev fra Datatilsynet. En anonymiseret gengivelse af Tilsynets svar til en "privat" slægtsforsker, der ønskede lidt mere overblik over love og paragraffer.

Da pågældende slægtsforsker havde aner ud over det europæiske fællesskabs grænser, gav Tilsynet en særlig redegørelse for forholdet til "3. land". Svaret var indlysende nok i fuld overensstemmelse med de svar, DIS i sin tid fik, og der er følgelig ingen grund til at gentage tingene.

I slutningen af august måned skete der imidlertid noget meget spændende: Tilsynet offentliggjorde en kortfattet vejledning specielt for slægtsforskere: "Hvornår skal slægtsforskere være opmærksomme på Persondataloven"

Vejledningen rummer mange særdeles væsentlige ting for alle slægtsforskere, og redaktionen har derfor fået tilladelse fra Datatilsynet til at bringe den fulde ordlyd af vejledningen.

Der henvises til Tilsynets hjemmeside: www.datatilsynet.dk

Jeg vil gerne takke Datatilsynet, fordi vi må bringe teksten. Det er mit håb, at der ved distributionen gennem Slægt & Data kan skabes endnu mere klarhed over vores forpligtelser på dette særdeles vigtige område.

Erik Kann

§ § § § § § § § § § §

Hvornår skal slægtsforskere

Behandling af oplysninger i forbindelse med slægtsforskning må som udgangspunkt kun finde sted, hvis reglerne i persondataloven overholdes. Når en slægtsforsker laver en fortegnelse over personer eksempelvis i form af et familietræ, foretager han behandling af personoplysninger.

Udtrykket „behandling“ bruges som en samlet betegnelse for alle former for håndtering af personoplysninger, f.eks. registrering, opbevaring, systematisering og videregivelse.

Slægtsforskning som en aktivitet af rent privat karakter

Persondataloven gælder ikke for personers håndtering af oplysninger i forbindelse med udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter.

Så længe slægtsforskning foretages som en privat aktivitet, falder det uden for persondatalovens område. Det er f.eks. hvis en person alene forsker i

slægt for sin egen interesses skyld som en almindelig fritidsaktivitet.

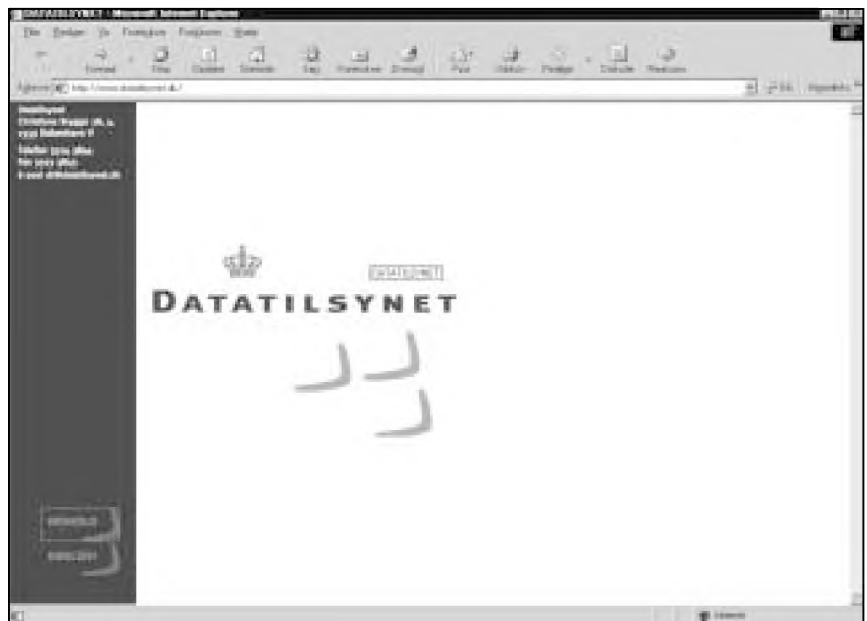
Hvis der videregives oplysninger til en bredere kreds, kan aktiviteten ikke siges at være af rent privat karakter.

Videregivelse af oplysningerne til personer inden for slægten vil ikke være en videregivelse til en bredere kreds - og slægtsforskerens behandling af personoplysninger vil derfor ikke være omfattet af persondataloven.

Hvis oplysningerne derimod offentliggøres f.eks. på Internettet, vil der være tale om, at oplysningerne videregives til en bredere kreds. Så gælder loven. Dermed ikke sagt, at man ikke må bruge oplysningerne. Men de spilleregler, der følger af loven, skal overholdes.

Offentliggørelse af slægtsforskning på Internettet

Hvis slægtsforskeren vil videregive sin

§ § § § § § § § § § §

§ § § § § § § § § § § § § § § §

være opmærksomme på persondataloven

forskning til en kreds, der er bredere end hans nærmeste familie, eksempelvis ved offentliggørelse på Internettet, vil slægtsforskningen ikke længere være en aktivitet af rent privat karakter.

Hvis der i forbindelse med slægtsforskning offentliggøres personoplysninger på Internettet, skal slægtsforskeren derfor overholde persondatalovens regler.

Lovens § 6, indeholder forskellige regler for, hvornår registrering, videregivelse og anden behandling af „almindelige“ ufølsomme oplysninger må ske.

Behandling kan bl.a. ske hvis:

- 1) den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke hertil, eller hvis
- 2) slægtsforskerens interesse i behandlingen vejer tungere end hensynet til den registrerede.

Spørgsmålet om, hvornår slægtsforskerens interesse vejer tungere end

hensynet til den registrerede, skal afgøres ud fra en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Det er som udgangspunkt slægtsforskeren, der selv må vurdere, om oplysningerne lovligt kan offentliggøres uden samtykke fra de registrerede personer.

Det er dog Datatilsynets opfattelse, at eksempelvis et familietræ med ganske ufølsomme (banale) oplysninger såsom navne, fødsels og dødsår kan offentliggøres på Internettet uden samtykke.

Den registreredes indsigelsesret

Efter persondataloven kan den registrerede til enhver tid gøre indsigelse mod, at der behandles oplysninger om ham. Hvis indsigelsen er berettiget, må databehandlingen ikke længere omfatte de pågældende oplysninger.

Det er i første omgang slægtsfor-

skerens, der skal tage stilling til indsigelsen. Hvis indsigelsen ikke efterkommes, har den registrerede mulighed for at indbringe slægtsforskerens afgørelse for Datatilsynet.

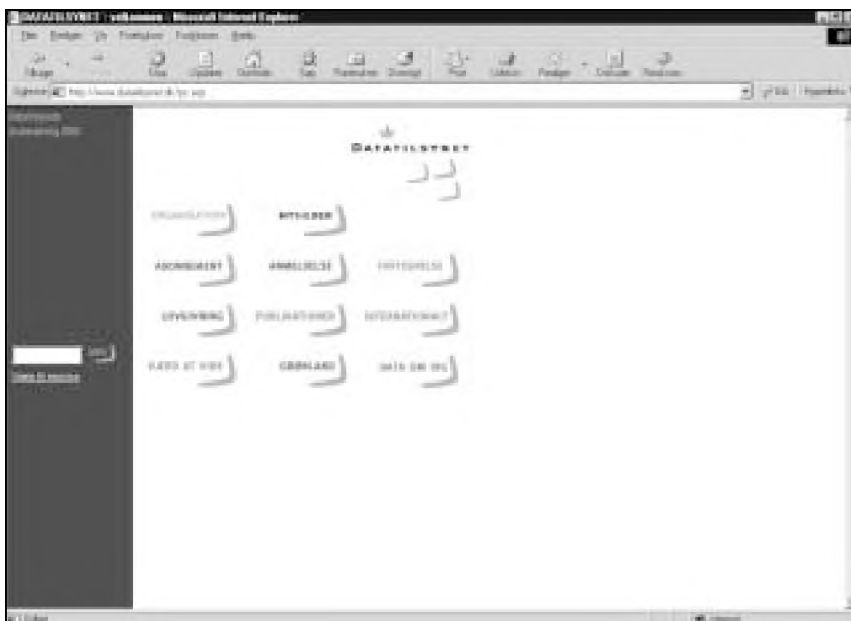
Bestemmelsen kan have den konsekvens, at en slægtsforsker i visse tilfælde skal ophøre med en behandling, som i øvrigt er lovlig.

En indsigelse vil være berettiget, hvis tungtvejende grunde, der vedrører den registreredes særlige situation, taler for, at indsigelsen skal imødekommes.

Den registrerede skal derfor fortælle slægtsforskeren, hvorfor oplysningerne ikke må offentliggøres på Internettet.

Information

Yderligere information om indsigelsesretten findes i *Datatilsynets vejledning om registreredes rettigheder*, som findes på hjemmesiden.

§ § § § § § § § § § § § § § § §

Genealogy.com, som er producenten bag **Family Tree Maker**, har netop offentliggjort den nyeste version **9.0**. Her redegøres for forbedringer i **9.0** i forhold til den tidligere version.

Person Fakta Kort

Bevaring af din families informationer er nu blevet lettere end nogensinde. Den eksisterende Familie Side gør det let at indtaste informationer om familien.

Når først informationerne er indtastet på Familie Siden, kan det nye Person Fakta Kort let vise og redigere,

faktaene for en specifik person, enten medens du arbejder med dit aktuelle træ eller ser i en rapport.

Programmet tillader også hurtigt at indtaste eller redigere enhver information, som du ønsker, at registrere på en person. Flere faner (Fakta, Ægteskab, Adresse, Medicinsk, Herkomst og Noter) svarende til hver af Mere

Om Siderne i Family Tree Maker. Men i stedet for at navigere særskilt på hver side, tillader Person Fakta Kortene, at der kan redigeres fra enhver dialog boks, og derfor er det blevet meget lettere at bruge.

Dobbelt klik på personen og så vil Family Tree Maker automatisk åbne Person Fakta Kortet på personen.

Person Fakta Kort - Ernst Richard Sørensen, f. 1894

Fakta | Ægteskab | Adresse | Medicinsk | Herkomst | Noter

Navn: Ernst Richard Sørensen Køn: mand

Født dato: 16 juni 1894 i: Frederikshavn S., Hjøring A., Denmark

Død: 13 juni 1963 i: Fåborg S., Svendborg A., Denmark

Fakta	Dato	Kommentar/Sted
Navn		Ernst Richard Sørensen
Født	16 juni 1894	Frederikshavn S., Hjør...
Døbt	15 juli 1894	Frederikshavn Kirke, F...
Stilling	1948	Apoteker i Gudumholm

Skift til denne person's:

E Forælder B Barn Æ Ægtefælle S Søsknen

OK Annuller Familie Side... Hjælp

Dette viser en mulighed for at indtaste eller rette i oplysninger. Øverst kan der skiftes mellem de forskellige faner, og nederst kan der skiftes til personens forældre, børn etc.

Lettere at navigere

Person Fakta Kortet gør det også lettere at navigere i dit familietræ. Skift til personens forældre, børn, ægtefælle eller søskende ved blot at klikke på pilene eller tilføj nye personer.

Når du er færdig med at bruge Person Fakta Kortet, gengæver Family Tree Maker automatisk dit familietræ eller reformaterer rapporten og inkluderer den tilføjede person!

Link direkte til kilderne, som er gemt i din familiefil:

- Hurtig dataindtastning af informationer om specifikke personer.
- Viser fakta mens træet vises i baggrunden i visuel navigation.
- Hurtig indtastning i Fakta for en person.

Tilføj billeder til Kilder

Et af de vigtigste principper i slægtsforskning er den nøjagtige og grundige dokumentation af kildeinformation. Nu kan du tilføje billeder - fra

en fil, Scrapbog, scanner/kamera, eller Foto CD – til din kilde information.

Dette er nyttigt, fordi du nemt kan lokalisere og returnere den originale kilde, hvis der er behov for det, samt du har et register over hvilke kilder, du allerede har kontrolleret.

Det er nemt at spore kildebilleder. Når du udskriver Dokumenterede Begebenheder, Bibliografien eller laver en Egen rapport, som lister kilderne, kan du med det samme se, om der er et vedhæftet kildebillede i din fil. Kilden vil vise „Billede(r) Findes“ ved siden af kilden.

Når du udskriver et kildebillede, udskriver FTM automatisk kilden ved siden af billedet.

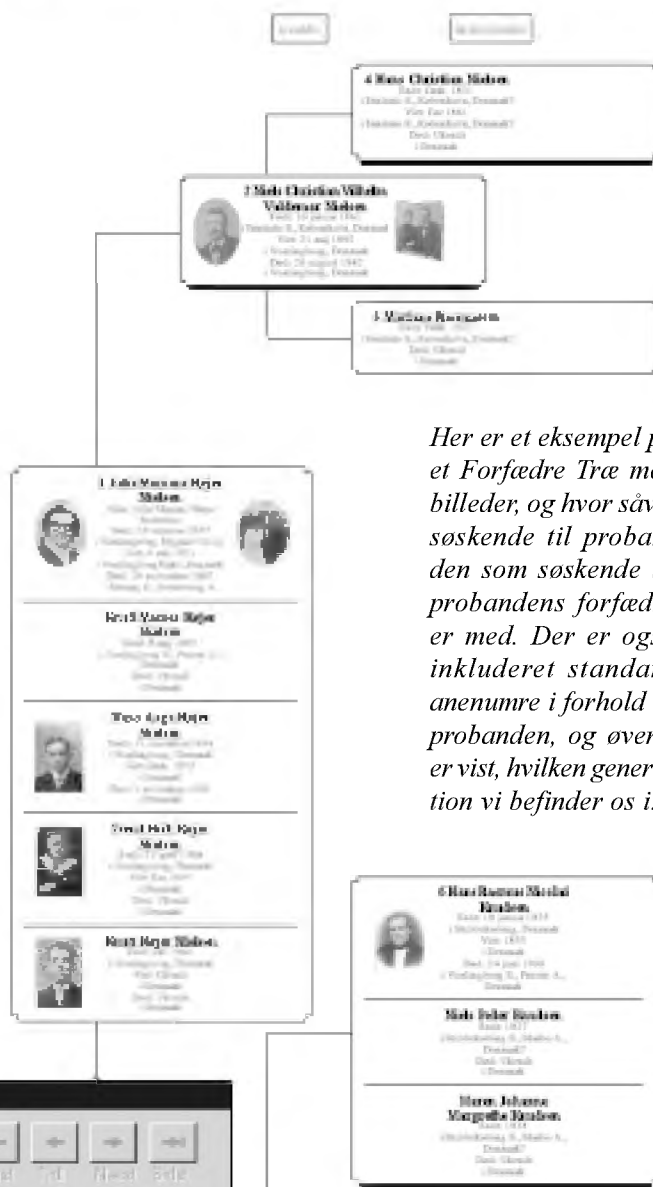
Søskende på Forfædre Træer

Nu har du endnu flere muligheder for at lave prægtige kvalitets udskrifter. Nu kan du inkludere søskende af direkte forfædre i alle Forfædre Træer og vise det komplette træ for et familiemedlem.

Udover forfædre kan der let ses relationer til onkler og tanter. Lav et kompakt, håndterligt træ som stadig giver en mængde af informationer.

Ved et øjekast, kan du let se alle dine direkte slægtninge og deres sø-

Forfædre til Julie Mariane Hojer Nielsen

Her er et eksempel på et Forfædre Træ med billeder, og hvor såvel søskende til probanden som søskende til probandens forfædre er med. Der er også inkluderet standard anenumre i forhold til probanden, og øverst er vist, hvilken generation vi befinder os i.

Kilde-Henvisning [1 af 1]: Døbt for Johanne Hansine Andersen

Titel på kilde: Kirkbogen for Marie Magdalene

Citat Side: 1936-1941, C 311 - B-11, side 25

Citat Tekst: Faddere: Ungkarl Søren Andersen, Koed Mark, Snekkervend Niels Mogens Knudsen, og Snekker Christian Knudsen af Pindstrup, Husmand Julius Andersens Enke Hansine Christiansen af Alltrup? Mark. Pige Marie Jensen af Pindstrup.

Fodnote: (Udskrevet format) Kirkbogen for Marie Magdalene, 1936-1941, C 311 - B-11, side 25, Faddere: Ungkarl Søren Andersen, Koed Mark, Snekkervend Niels Mogens Knudsen, og Snekker Christian Knudsen af Pindstrup, Husmand Julius Andersens Enke

Her er vist, at f.eks. faddere kan indtastes i teksten i kilden, og at der kan tilføjes billeder til kilderne. Da det her er Kilde 1 af 1, viser det også, at der kan indtastes flere kilder for den samme information.

skende, gennem hele din Familie Fil.

En gang indtastet, så vil søskende fremgå af både vifte, standard og vertikalt Forfædre Træ ligesom i forfædre delen af standard Timeglas Træ.

Email felt

Gem den komplette kontakt information om dine familiemedlemmer. Med den stigende popularitet af PC'ere både hjemme og på arbejde, er email adresser blevet en naturlig del af hverdagslivet for mange af os.

Artiklen fortsætter på næste side

Family Tree Maker indeholder nu et felt på Mere Om Adresse siden, som tillader dig at anbringe denne information for personer i din Familie Fil.

Du kan også udskrive email-adressen i alle de rapporter, hvor du kan udskrive adresseinformation: Etiketter, kort, adresse rapport, egne rapporter.

Andre funktioner:

Udskriv billeder direkte fra scrapbogen.

Fil Historie: For at lette brugen viser Family Tree Maker nu en liste over senest benyttede Familie Filer i bun-

den af File Menuen. Enten du kigger på en fil sendt til dig af en slægtning, eller gennemgår en indtastning i en World Family Tree fil, er det lettere end nogensinde at bevæge sig mellem flere filer, når du sammenligner de nye muligheder for tilføjelser til din Familie Fil.

ME "Kompatibel": Eftersom Windows ME blev lanceret efter FTM 8.0, var de ikke i stand til at teste op imod Microsofts seneste styresystem.

Det er nu blevet testet, og programmet kan erklæres kompatibelt med Windows ME.

Forskellige priser

Hvis du vil læse mere om programmet, kan det ske på:

www.sitecenter.dk/bkb_trading/

Der er også yderligere skærmbilleder og muligheder fra tidligere versioner.

Opgradering fra dansk version 8.0 koster 285 kr. inkl. danske sprogfiler. Opgradering fra tidligere version (UK) koster 265 kr. for engelsk version og 525 kr. inkl. danske sprogfiler. Programmet i version 9.0 koster på engelsk 425 kr. og på dansk 650 kr.

Ole Bielefeldt

Violvej 36, 8680 Ry

Tlf. 86 89 09 09

olebielefeldt@adslhome.dk

Nyt fra GEDCOMP

GEDCOMP er en nu 47 måneder gammel søgefacilitet for slægtsforskere, der forsker i danske (herunder skånske) personer.

Du får gratis udført en GEDCOMP-søgning efter de personer, du forsker i, ved at emaile en GEDCOM-fil med dine slægthistoriske oplysninger til GEDCOMP.

Samlet antal personer i GEDCOMP pr. 1/8-2001: 1.635.000

Alle indsendte filer med oplysninger om mindst 639 personer har givet indsenderen mindst een meddelelse om personsammenfald med en fil indsendt af en anden slægtsforsker.

Observeret gevinsthyppighed ved

indsendelse af GEDCOM-fil med oplysninger om X antal personer, hvor X højst er 638:

X		Gevinst
Mindst	Højst	%
422	638	92
244	421	91
151	243	82
81	150	65
1	80	44

Tallene i tabellen er fremkommet på følgende måde: De indtil nu indsendte filer til GEDCOMP med oplysninger om højst 638 personer er inddelt efter antal personer i 5 lige store grupper.

%-satsen i hver gruppe er andelen af filer i denne gruppe, hvor indsenderen har fået mindst een meddelelse

om personsammenfald med en fil indsendt af en anden slægtsforsker.

Du kan få mere at vide om GEDCOMP på:

www.lklundin.dk/gedcomp/

Med venlig hilsen

Lars Kr. Lundin

gedcomp@lklundin.dk

TIPS OG IDEER

Har du en email adresse ?

DIS udsender med jævne mellemrum et nyhedsbrev til alle DIS-medlemmer, som vi har en email-adresse til. Via nyhedsbrevene giver vi informationer og meddelelser, som på udemærket vis supplerer Slægt & Data.

Det koster ikke noget at blive optaget på vores email-liste. Har du en email-adresse, vi ikke kender til, så mail til vores webmaster, så får du fremover nyhedsbrevene.

Mail til: admin@dis-danmark.dk

Brugermøder ved Landsarkivet for Nørrejylland i efteråret 2001

Mandag den 1.oktober:

“HVAD FINDER MAN PÅ STATENS ARKIVERS NETSIDER?”

Foredrag ved Statens Arkivers hovedredaktør for Internettet Charlotte S.H. Jensen.

Mødet starter kl 16.15 og er slut 17.15.

Deltagerantal: Max 40.

Torsdag den 10.oktober:

“GENEREL INTRODUKTION TIL LANDSARKIVETS ARKIVREGISTRATURER”

Foredrag af overassistent Carsten E. Thiede.

Mødet starter kl. 16.15 og er slut 17.15

Deltagerantal: Max 20.

Torsdag den 8. november:

“KOM OG SPØRG” arrangement på læsesalen.

Er der noget, du længe har ville spørge om, men ikke har haft tid og lejlighed til at få afklaret?

Hvis det er tilfældet, så skriv et spørgsmål til os, læg det i spørgekassen på læsesalen. Mød op til vores

“Kom og Spørg” - dag og få et svar fra arkivets medarbejdere.

Arrangementet afholdes kun, hvis der er indkommet skriftlige spørgsmål i forvejen!

Stiller du spørgsmål, forventer vi, du møder op. Opgiv venligst telefonnummer for kontakt.

Vi besvarer ikke konkrete slægtshistoriske spørgsmål og assisterer ikke med omfattende kildesøgning.

Deltagerantal: Max 40.

Tilmelding

I alle tilfælde kan der tilmeldes på telefon 86 62 17 88.

Producerer anetavler i plakatstørrelse

Da jeg viste anetavlen til min tante, blev hun så begejstret, at hun også ønskede affå vor slægt op at hænge. Det var ikke noget problem, for nu hvor forarbejdet var lavet, var det bare at trykke på printknappen een gang til. Og man må da sige, at det er en personlig gave.

Af Jannick Kjær

Efter 8 år som slægtsforsker er min indsamling af de gamle familiemedlemmer efterhånden blevet til et par stykker. Min familie spørger tit om, hvor langt jeg nu er nået, og om der har været sørøvere og andre vilde i familien.

Det med sørøverne og de vilde har jeg måtte skuffe dem med, i hvert fald indtil nu, men jeg har altid kunne vise dem, hvor vi kommer fra, og hvor mange jeg efterhånden har fundet.

Svært at vise til familien

Computeren er jo en god ting, når der skal holdes styr på alle i familien, og med internettet er det hurtigt at komme i forbindelse med familien på den anden side af jorden.

Når man selv har siddet i flere år og tastet alle personerne ind, er det rimeligt nemt at holde styr på, hvordan de forskellige hører sammen, men

når jeg skal vise det til resten af familien, kan de ikke finde ud af, hvordan det hele hænger sammen ved blot at se små udsnit på en skærm.

Det kræver lidt mere tid og indsigt at kunne finde en sammenhæng mellem de gamle og de unge i familien.

Jeg gjorde nok, som de fleste, printede selvfølgelig bare hele tavlen ud på min printer. Nok er det kun en A4 printer, jeg har, men efter 50 print og et par ruller tape, ligner det noget, man kan kalde for en slægtstavle.

Så kunne familien sagtens finde rundt i hele den store familie og tydeligt se den direkte vej tilbage til de rigtig gamle. Jeg har også printet en efter-slægtstavle på samme måde, og her finder min familie det sjovt at se kusiner og fætre, hvor mange børn de har, hvor de bor osv.

Slægtstavle i plakatstørrelse

Alt det tape og de mange print er jo ikke ligefrem noget, som pryder på

væggen i stuen. Det kunne derfor kun lige komme til at hænge i arbejdsværelset, hvor jeg sidder og studerer de gamle "rødder".

Det måtte kunne gøres bedre! På mit arbejde hos DDPgrafik i Hvidovre havde jeg mulighed for at lave nogle forsøg med at eksportere filer fra WinFamily til CorelDraw, for herefter at køre plakatstore print ud.

Det lykkedes, og nu havde jeg mulighed for at printe min tavle ud i en størrelse på op til 125cm på den korte led.

Tilbud til andre slægtsforskere

Jeg har nu brugt en del timer på at fremstille slægtstavlen og vil gerne tilbyde andre slægtsforskere at kunne gøre brug af den samt få printet deres tavle ud i plakatstørrelse.

Tavlen består af en række moduler, som kan flyttes rundt, og der er forskellige rammer, baggrunde og overskrifter til Anetavle eller Efter-

slægtstavle. Disse moduler kan benyttes på mange forskellige måder.

Plakaten er 70x100cm, men kan dog også laves i præcis den størrelse, der vil passe til den pågældende væg. Dog er der en begrænsning på, hvor små teksterne til de enkelte personer kan være, mindste skriftstørrelse bør være 6 punkt.

Skulle der være problemer med mange personer, vil jeg anbefale, at man deler tavlen op i en hovedtavle og flere små tavler, som tager over der, hvor hovedtavlen slutter. Dette skal forstås således, at sidste person i en given gren bliver proband i en af de små tavler.

Af min egen slægtstavle har jeg lavet en plakat på 125 x 125 cm med en hovedtavle på 5 generationer og 7 mindre slægtstavler med i alt 537 personer.

Danmarkskort og kongerækken

Der er også mulighed for at udbygge tavlen med et Danmarkskort.

Ved hjælp af prikker kan det give et overblik over, hvor familien kommer fra. Hvis der er mange familiedlemmer i udlandet kan et verdenskort selvfølgelig også sættes på med tilhørende prikker.

Ligger man inde med et billede af fødegården eller lignende kan disse også placeres på Slægtstavlen.

Slægtstavlen vil indeholde den danske kongerække og en liste over diverse uroligheder gennem tiden. Disse lister skal kunne bruges således, at tilskueren kan se, hvilken regent den enkelte levede under, og hvilke uroligheder der var på det tidspunkt, personen levede.

Der er også en række illustrationer på de store opfindelser, så man kan se, hvem i famlien der levede før eller efter f.eks. at bilen blev opfundet.

Materialelevering

Bruger man i forvejen WinFamily, som base for sine studier, har man mulighed for at sende en ge6 fil, hvor eventuelle billeder er sat på de enkelte personer. Ellers er det muligt at sende en GedCom fil og medsende løse billeder (digitalt).

Så vil jeg for et mindre beløb sørge for, at der vil blive sat billeder på af personerne. Selvfølgelig kan jeg også hjælpe med at scanne dine billeder.

Korrektur og rammer

Der er også mulighed for at få en korrektur, inden den endelige Slægtstavle bliver printet ud i plakattørrelse.

Når tavlen så er færdig, har jeg mulighed for at montere i ramme og glas. Enten i en gammel ramme eller i en moderne aluminiumsramme.

Priser

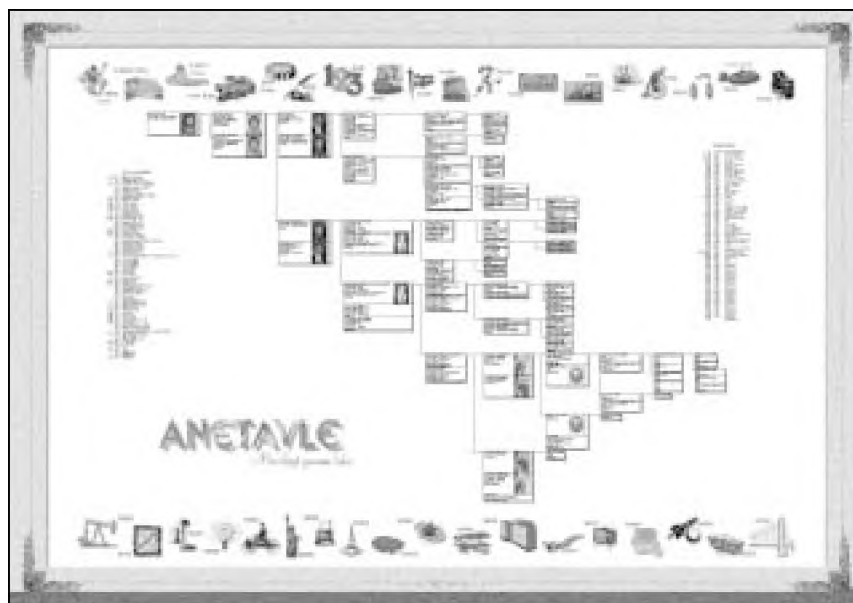
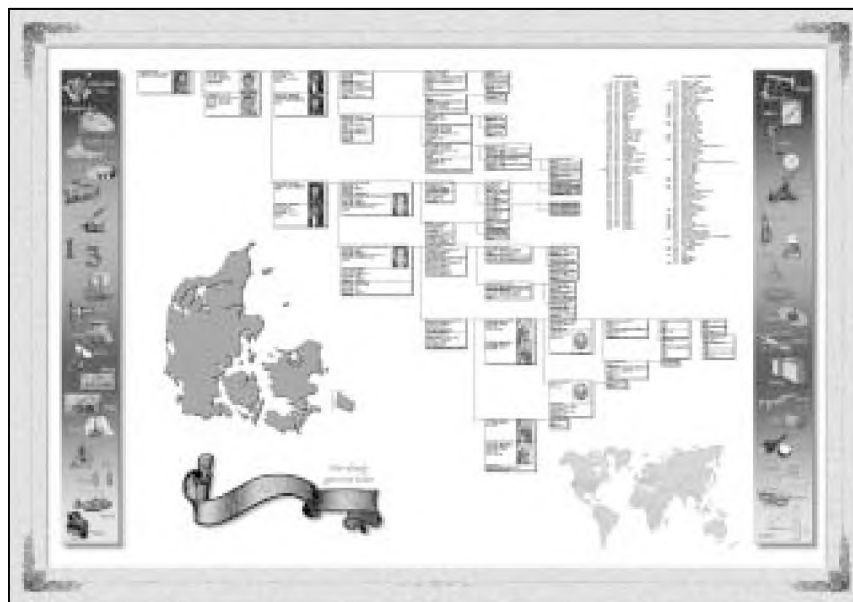
Alt efter størrelse, antal billeder, indramning osv. vil prisen ligge på mellem 750 - 2.500 kr. + levering. Inkl. moms.

Eksempler og yderligere information kan læses på:

www.users.cybercity.dk/~bse13289

Jannick Kjær

Hustoftevej 12
2700 Brønshøj
Tlf. 38 80 01 01
jannicks@computer.dk

Alle arkiver, ja alle mennesker opsamler løbende en mængde "diverse" information, der på den ene side ikke rigtig hører hjemme nogen steder, på den anden side alligevel er af en sådan betydning, at den nødig skulle gå til spilde.

I de gode gamle dage inden computers ankomst kunne man således på Rigsarkivets læsesal finde skuffer med den lidt kryptiske betegnelse "Dresel".

Heri samledes netop sådan diverse information med alle mulige og umu-

lige tips og henvisninger om alverdens ting og sager.

Systematiseret lagerplads

Statens arkiver tilbyder nu systematiseret lagerplads til alle håndte diverse informationer. Stedet er (selvfølgelig) www, og netstedet findes på adressen: www.arkivtips.dk

Det er Statens Arkiver, der står for vedligeholdelsen af denne ressource. Alligevel er der endnu ikke link til denne tjeneste via Statens Arkivers almindelige hjemmeside. Charlotte S.H. Jensen, der er bestyrer Statens Arkivers webbutik har forklaret, at man

ikke vil lægge link til arkivtips, så længe der kun var ganske få indlæg.

Ni hovedgrupper

Den nye tjeneste er emnemæssigt opdelt i 9 hovedgrupper, eksempelvis:

Amtter - Godser - Kirkeligt - osv.

To af grupperne (kirkeligt og retsvæsen) er yderligere opdelt. Hver gruppe er forsynet med en lille indledning om emnet.

Det er en meget ny tjeneste, og der er endnu ikke ret mange indlæg. Men jeg er sikker på, at det kommer. Behovet er givet vis tilstede. Og det er uhyre nyttigt, at brugere med måske meget stor specialviden om et enkelt begrænset område kan formidle denne viden til en større kreds.

Yderligere nyttigt er det, at Statens Arkiver har påtaget sig at systematisere indsendte indlæg. Det vil øge nytten af den nye tjeneste. Det er en særdeles blandet landhandel. Men lad efterfølgende eksempel være en forsmag på, hvad der kan være i vente:

Thorkild Heilskov Rasmussen har i de reviderede regnskaber for Nibe toldsted fundet vigtige samlingen af oplysninger om familiefædre helt tilbage til 1696. Ikke noget ringe tip, når man betænker, at Nibes kirkebog kun er bevaret tilbage til 1765. Se detaljerne under emnegruppen "Andet".

Arkivlovens 30/80 års regel ændres måske

I forbindelse med den gældende arkivlov fra 1992 blev det bl.a. bestemt, at tilgængelighedsfristen for arkivenheder fra myndighederne som udgangspunkt er 30 år. For arkivenheder af mere personfølsom karakter eller som på anden måde kan give problemer, blev den sat til 80 år.

Den afleverende myndighed kan, hvis det findes nødvendigt, sætte andre frister. Adgang til kirkebøger på Statens Arkiver er således begrænset af en 50 års regel (teoretisk kun 10 år for indførsler af døde i kirkebogen).

Rapport fra arbejdsgruppe

I arkivloven var dog indbygget en revision af loven i 1996/97, som dog har ladet vente på sig.

Kulturministeren har nedsat en arbejdsgruppe, som bl.a. arbejder med en vurdering af tilgængelighedsfristerne. En rapport fra denne gruppe er kommet på banen, og rapporten kan læses på: www.kum.dk

Generelt er der nok enighed om en nedsættelse af tilgængelighedsfristerne, men hvor meget, den ønskes nedsat, er der uenighed om.

I den kommende tid vil rapportens indhold blive vurderet og kommenteret af involverede institutioner og myndigheder, og så vil det formodentlig resultere i et lovforslag en gang i det nye år. Om det kommer til at betyde en nedsættelse af de eksisterende 30 og 80 års grænser er for tidligt at sige noget om, men intet tyder dog på, at grænserne vil blive øget.

Den gældende arkivlov er bl.a. givet i Personalthistorisk Tidsskrift 1992:2, s. 242-246.

Dansk udgave af Brothers Keeper 6

Brother's
Keeper

Som bekendt døde Jens Finderup Nielsen i maj måned. Siden da har der i bl.a. nyhedsgruppen på internettet, i forbindelse med møder, i e-mails mm. været drøftet, hvordan man kunne komme videre med BK.

Komplet BK6 og dk-sprogfil

Der er stadig ikke en permanent ordning på banen. Men Chris Gade Oxholm Sørensen har igennem nogen tid markeret sig som den person, der mest konstruktivt har taget sig af sagen.

Arbejdet er nu så langt, at han tilbyder at sende en komplet BK6 incl. dansk sprogfil på en cd med automatisk installation. Pris 75 kroner!

Tidskrævende indsats

Redaktionen ved, at Chris Gade Oxholm Sørensen har været i direkte kontakt med John Steed, og at der er

udvekslet informationer de to imellem, blandt andet om at danske brugere kan blive registret hos ham.

Det må understreges, at Chris Gade Oxholm Sørensen har givet udtryk for, at han ikke er officiel repræsentant for John Steed/BK. Men han har fundet, at der var brug for en videreførelse af mulighederne i BK, og han har gennem en meget tidskrævende indsats omsat disse tanker til praktisk håndterbar virkelighed til glæde for alle os andre.

Maller små nyhedsbreve

Sidste nye omkring Brothers Keeper 6, som i skrivende stund er kommet i version 6.064. John Steed arbejder til stadighed med forbedringer og små rettelser i programmet. Hvilket har betydet, at den danske sprogfil flere gange har måtte genoversættes.

Derfor har Chris Gade Oxholm Sørensen oprettet en mailliste, hvortil han sender små nyhedsbreve ud, når der foreligger nyt omkring BK6. Det være sig om opgraderinger eller nye versioner af den danske sprogfil.

Kontakt:

Chris Gade Oxholm Sørensen
oxholm@oncable.dk
Kolt Kirkevej 31
8361 Hasselager

Slægtsforskerdag i København en succes - der gentages lørdag den 2. februar 2002

Fotograf: Anna Margrethe Krogh-Thomsen

157 deltog i „Slægtsforskerdagen“, der var arrangeret af Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn lørdag den 15. september i Valby medborgerhus.

Det er Gunnar Lind, der holder foredrag om livet i København inden voldenes fald. Faktisk har interessen været så stor, at hele arrangementet gentages: **Lørdag den 2. februar 2002.**

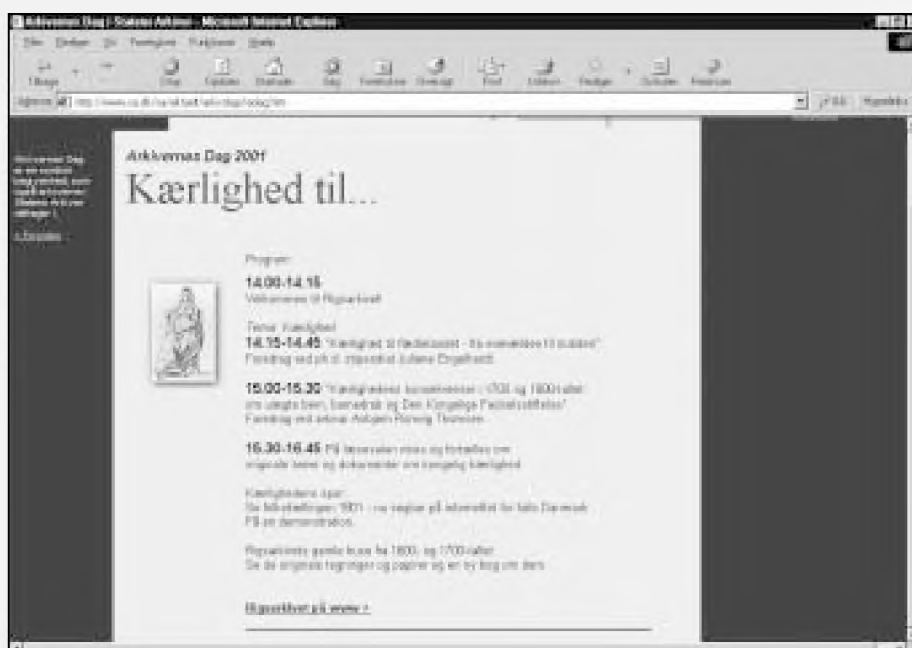
Der står allerede 68 på listen til gentagelsen.

Der vil selvfølgelig blive orienteret nærmere på foreningens hjemmeside: www.danbbs.dk/~kbh09/

Arkivernes dag 10.november 2001

Tema: Kærlighed til ...

Udover offentliggørelsen af 1801-folketællingen er der mange flere arrangementer.

Læs mere om Arkivernes dag på Statens Arkivers hjemmeside: www.sa.dk